Ազգ
Azg
20 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2004 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 185 (3116)

Հակահայ բառեր Վարշավայում ՀՀ դեսպանատան պատերին

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԻՆՖՈ: Վարշավայի իրավապահ մարմինները շարունակում են Լեհաստանում Հայաստանի դեսպանատան շենքի նկատմամբ իրականացված բարբարոսական գործողության հետաքննությունը:

Ինչպես հաղորդում է լեհական «Gazeta»-ն, հոկտեմբերի 14-ին անհայտ անձինք սև ներկ են լցրել հայկական դեսպանատան ցուցանակի վրա, իսկ պատերին հակահայկական բովանդակությամբ բառեր գրել: Ինչպես նշել է Վարշավայի հայերի «Արարատ» կազմակերպության անդամ Վիոլա Հոնֆարյանը, Լեհաստանում բնակության 10 տարվա ընթացքում սա առաջին նման միջադեպն է:

Հայ-կիպրական հարաբերություններում չօգտագործված մեծ ներուժ կա

Կիպրոսի իշխանություններն ամեն ջանք գործադրում են Մելգոնյան վարժարանի պահպանման համար

ՆՈՒՆԵ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ՀՀ ԱԺ նախագահի հրավերով հոկտեմբերի 18-20-ը պաշտոնական այցով Հայաստանում էր Կիպրոսի Հանրապետության Ներկայացուցիչների պալատի նախագահը: Այցի արդյունքների հիման վրա երեկ խորհրդարանում **Արթուր Բաղդասարյանն** ու **Դեմետրիս Քրիստոֆիասը** հուշագիր ստորագրեցին, որը երկուստեք գնահատվեց արդյունավետ՝ հարաբերությունների զարգացման եւ անգամ ռազմավարական համագործակցության տեսանկյունից: Բաղդասարյանի տեսանկյունից հայ-կիպրական հարաբերությունները զարգացման նոր փուլում են երկու երկրների խորհրդարանական պատվիրակությունների այցելություններից հետո: Այսօր Հայաստանն ու Կիպրոսը քաղաքական գործընկեր պետություններ են, որոնք որեւէ բնագավառում հակասություններ, տարաձայնություններ չունեն, առկա է բոլոր ոլորտներում համագործակցության չօգտագործված մեծ ներուժ: Ծրագրվել է համագործակցությունն ընդլայնել եւ խորացնել քաղաքական, տնտեսական, մշակութային, կրթական ոլորտներում եւ հետեւել միջկառավարական պայմանագրերի իրականացման ընթացքին, քանի որ երկու երկրների հարաբերությունները խորհրդարանների մակարդակում առաջ են անցել միջկառավարական մակարդակի հարաբերություններից:

Կիպրոսի Հանրապետությունն այսօր հոժարակամ ստանձնում է կամրջի դեր Եվրամիության եւ Հայաստանի Հանրապետության միջեւ, վստահեցրեց Քրիստոֆիասը եւ առաջնային համարեց երկու երկրների համագործակցությունը միջազգային կառույցներում, միաժամանակ ընդգծելով Եվրախորհրդում Հայաստանի աջակցությունը Կիպրոսին:

Տես էջ 2

«Հայերն ինքնուրույն պետք է որոշեն, թե ինչպիսի հարաբերություններ են ցանկանում ՆԱՏՕ-ի եւ Ռուսաստանի հետ»

ԱՄՆ Մարշալի գերմանական հիմնադրամի անդրատլանտյան հարցերով ավագ վերլուծաբան Ռոնալդ Ասմուսը «Մեդիամաքս» գործակալությանը տված հարցազրույցում ասել է, որ «հայերն ինքնուրույն պետք է որոշեն, թե ինչպիսի հարաբերություններ են ցանկանում ունենալ ՆԱՏՕ-ի եւ Ռուսաստանի հետ»: Ասմուսը ՆԱՏՕ-ի եւ եվրոպական անվտանգության հարցերով զբաղվող հեղինակավոր ամերիկացի փորձագետներից է եւ նախագահ Քլինթոնի վարչակազմում զբաղեցրել է պետքարտուղարի օգնականի տեղակալի պաշտոնը:

«Վերջին 10 տարիներին ՆԱՏՕ-ն աշխատում է նոր հարաբերություններ կառուցել Ռուսաստանի հետ, որոնք թույլ կտային մեզ համատեղ աշխատել անվտանգության ապահովման բնագավառում՝ ընդհանուր խնդիրները լուծելու ուղղությամբ: Այդ խնդիրը դյուրին չէր, եւ այսօր մենք այնքան էլ հեռու չենք գնացել, որքան մեզանից շատերն ակնկալում էին: Պետք է նշել, որ այսօր այդ հարաբերություններն ավելի հեշտ չեն դառնում, քանի որ Արեւմուտքում աճում է մտահոգությունն այն ավտորիտար ուղղության կապակցությամբ, որն ընտրում է Ռուսաստանը», ասել է նա:

Ասմուսը նշել է, որ հայ-թուրքական մերձեցումը կօգնի խորացնելու ՆԱՏՕ-Հայաստան հարաբերությունները: «Թուրքիան ՆԱՏՕ-ի կարեւոր եւ արժեքավոր անդամն է: Նրա կարեւորությունն օրեցօր աճում է՝ հաշվի առնելով այն նոր առաջնահերթությունները, որոնք դաշինքը տալիս է ինչպես Մեծ սեւծովյան տարածաշրջանին, այնպես էլ Մեծ Մերձավոր Արեւելքին»: Ամերիկացի փորձագետի ասելով, ՆԱՏՕ-ի նպատակը տարածաշրջանային ավելի հաստատուն կայունության ապահովումն է եւ ոչ թե նոր բաժանարար գծերի ստեղծումը: «Անկասկած, դաշինքը շատ նրբանկատ կլինի համագործակցության ընդլայնման հարցերում: Մենք բազմիցս նման հարցերի հանդիպել ենք Կենտրոնական եւ Արեւելյան Եվրոպայում 90-ական թթ. եւ միշտ գտել ենք դրանք լուծելու հնարավորությունը: Միեւնույն ժամանակ դաշինքը մտադիր չէ հրաժարվել համագործակցությունից կամ զսպել այն, ելնելով նրանից, որ կարող է որոշ չափով անհարմար թվալ մեկ այլ երկրի համար», ասել է նա:

ՌՈՒՍ-ԱԴՐԲԵՋԱՆԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

«Սա այն մարդու որդին է, որին մենք սիրում եւ հարգում էինք»

Պուտին-Ալիեւ հանդիպում եւ փոխադարձ գովասանքներ Մոսկվայում

Ռուսաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահները երեկ Կրեմլում քննարկել են ղարաբաղյան հակամարտության խնդիրը, հաղորդում է «Նովոստի» գործակալությունը: «Համոզված եմ, որ այսօր հնարավորություն կլինի հանգիստ մթնոլորտում խոսելու Կովկասի ամենասուր այս խնդրի շուրջը», ասել է Ալիեւը:

Պուտինը դրական է գնահատել Ռուսաստանի եւ Ադրբեջանի բարձր մակարդակի քաղաքական երկխոսությունը: Նախօրեին Ալիեւը մասնակցել էր Մոսկվայի միջազգային հարաբերությունների պետական ինստիտուտի 60-ամյա հոբելյանին: Ալիեւը սովորել է այդ հաստատությունում, պաշտպանել թեկնածուական թեզ, ապա եւ դասավանդել: 1987 թ., երբ Հեյդար Ալիեւին հեռացրին քաղբյուրոյից, որդին զրկվեց աշխատանքից: «Ինձ տեղեկացրին, որ ձեզ այնտեղ (ինստիտուտում) շատ ջերմ են ընդունել, ինչը հավելյալ բարիդրացիական մթնոլորտ է ստեղծում մեր հանդիպման համար», ասել է Պուտինը:

...գնալ», ասել է Ալիեւը:

...է Վլադիմիր Պուտինը: Իր հերթին Իլհամ Ալիեւը հույս է հայտնել, որ Ռուսաստանը հետագայում եւս իր նպաստը կբերի ղարաբաղյան կարգավորման հարցում որպես Ադրբեջանի եւ Հայաստանի հարեւան, ինչպես նաեւ ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահող երկիր: «Ձեր մասնակցությունը (Ռոբերտ Քոչարյանի հետ) մեր հանդիպմանն Աստանայում, հույս է ներշնչում, որ մենք կկարողանանք առաջ գնալ», ասել է Ալիեւը:

Տես էջ 2

ՀԱՄԱՌՈՏ

Հայաստանում, Ադրբեջանում եւ Վրաստանում ԱՄՆ դեսպանները հանդիպել են Սաակաշվիլուն

Երեկ Վրաստանի նախագահը Թբիլիսիում ընդունել է անդրկովկասյան երեք հանրապետություններում Մ. Նահանգների դեսպաններին: Ինչպես հաղորդում է «Civil.ge» համակարգչային թերթը, Միխայիլ Սաակաշվիլին Ջոն Էվանսի, Ռիչն Հարնիշի եւ Ռիչարդ Մայլսի հետ քննարկել է էներգակիրների, հակամարտությունների կարգավորման եւ սահմանների անվտանգության խնդիրներ:

Հանդիպմանը մասնակցել է եվրասիայի հակամարտությունների հարցերով ԱՄՆ պետքարտուղարության հատուկ ներկայացուցիչ, ԵԱՀԿ Մինսկի խմբում ամերիկյան համանախագահող Սթիվեն Մանը: Հիշեցնենք, որ ավանդույթի համաձայն, ամեն տարի անդրկովկասյան երեք հանրապետություններում ԱՄՆ դեսպանները հանդիպում են Հայաստանի, Վրաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահների հետ: Թե ե՞րբ են դեսպաններն ուղեւորվելու Բաքու եւ Երեւան, առայժմ չի հաղորդվում:

Աշնանային զորակոչ եւ զորացրում

Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը հոկտեմբերի 18-ին հրամանագիր է ստորագրել 2004թ. աշնանային զորակոչ անցկացնելու եւ զորացրում կատարելու մասին:

Հրամանագրի համաձայն, 2004 թվականի հոկտեմբեր-դեկտեմբեր ամիսներին կանցկացվի Հայաստանի Հանրապետության արական սեռի այն քաղաքացիների պարտադիր զինվորական եւ այլընտրանքային ծառայությունների աշնանային զորակոչ, որոնց 18 տարին լրանում է մինչեւ զորակոչի օրը, ինչպես նաեւ այն քաղաքացիների, ովքեր կորցրել են նախկինում ստացած պարտադիր զինվորական ծառայության զորակոչից տարկետման իրավունքը:

2004 թվականի հոկտեմբեր-դեկտեմբեր ամիսներին կզորացրվեն սահմանված ժամկետում պարտադիր զինվորական ծառայություն անցած զինծառայողները:

Երիտասարդները հասակակիցներին զգոնության կոչ են անում

Երեկ Արարատյան հայրապետական թեմում մի խումբ երիտասարդներ քննարկում էին «Եհովայի վկաներ»-ի ճիրաններից իրենց հասակակիցներին փրկելու տարբերակներ: Թեմի մամլո դիվանի պատասխանատու Էլզա Մանուկյանի խոսքերով՝ նախաձեռնությունը պայմանավորված էր վերջին շրջանում բազմաթիվ երիտասարդների դիմումներով, որոնք ցանկություն էին հայտնում բողոքի միջոցառումներ կազմակերպել:

Աղանդի գրանցումից հետո հասարակության տարբեր շերտերում առաջ եկած դժգոհությունը եւ երիտասարդներին այս կրոնական կառույցից զերծ պահելու ցանկությունը քննարկման մասնակիցները կարտահայտեն խաղաղ երթով: Երիտասարդներն այս միջոցառմամբ ողջախոհության կկոչեն իրենց հասակակիցներին, կզգուշացնեն աղանդի վնասակար ազդեցության մասին: Այսօր արդեն քննարկման մասնակից կուսակցությունների երիտասարդական թեւերի, երիտասարդական հասարակական կազմակերպությունների, բուհերի

ուսանողական խորհուրդների ներկայացուցիչները կորոշեն երթի օրն ու ժամը:

Քանի որ իշխանության տարբեր թեւերի ներկայացուցիչներ պարբերաբար նշում են աղանդների վնասակար գործունեության վերաբերյալ փաստարկների անհրաժեշտությունը, երեկ մամլո դիվանը պատրաստակամություն հայտնեց հասարակությունից փաստեր հավաքելու, իսկ քննարկմանը ներկա մի խումբ երիտասարդ իրավաբաններ որոշեցին հանձնախումբ կազմել, որը կզբաղվի դրանց նախնական ուսումնասիրությամբ, ապա անհրաժեշտ փաստեր պարունակող բողոքները կներկայացնի ՀՀ կառավարությանը:

Ք. Մ.

«Մարդասեր» օսերը եւ «անմարդկային» վրացիները

Ինչո՞վ են զբաղված Ռուսաստանում Հայաստանի դեսպանությունը, Սոչիի եւ Դոնի Ռոստովի հյուպատոսությունները

Չճանաչված Հարավային Օսիայի առաջնորդ Էդուարդ Կոկոյթին, պարզվում է, մտահոգված է վրաց-հարավօսական սահմանի Էրգնեթի բնակավայրում պատանդի կարգավիճակում հայտնված մի քանի տասնյակ հայերի ճակատագրով: «Ռեգնում» գործակալությունը Ցխինվալից հաղորդում է, որ Կոկոյթին հանդիպել է հայերին, ովքեր չեն կարողանում հատել սահմանը, քանի որ Վրաստանը Ռուսաստանից դեպի Հայաստան ցամաքային ճանապարհը՝ Ներքին Զարամագ-Ցխինվալի-Էրգնեթի (Հարավային Օսիա) համարում է անօրինական:

Բաց երկնքի տակ, ավտոբուսներում բնակվող հայերին այցելել են նաեւ վրաց-հարավօսական հակամարտության կարգավորման հարցով Հարավային Օսիայի ներկայացուցիչ Բորիս Չիչոեւն ու խաղաղարար զորակազմի հրամանատար Մարատ Կուլախմեդովը: Իսկ ահա «Հարավային Օսիա» պաշտոնաթերթը «Հայ պատանդները» հրապարակման մեջ Հայաստանի քաղաքացիների նկատմամբ վրացական իշխանությունների գործողությունները որակում է «անմարդկային»: Ավելին՝ թերթը պատմում է, թե ինչպես են շարքային օսերն օգնության ձեռք մեկնում անելանելի վիճակում հայտնված հայերին, նրանց առաջարկում գիշերել իրենց տներում, ջուր ու հաց հասցնում, բժիշկներ ուղարկում:

Այս ամենին չհավատալու պատճառ չունենք: Մի քանի շաբաթ առաջ ականատես եղանք, թե ինչպես են վրացիները օգնում հայերին ռուս-վրացական սահմանի Կազբեգի բնակավայրում: Ցավալի է, որ հայերին օգնելու հետ մեկտեղ եւ Հարավային Օսիայի, եւ Վրաստանի իշխանություններն այդ նույն մարդկանց դժբախտության հաշվին փորձում են քաղաքական խնդիրներ լուծել:

Դեմ չի մնում նաեւ Ռուսաստանը: Կողպելով ռուս-վրացական օրինական սահմանադուռը Վերին Լարսում, ռուսները հայրենիք վերադարձող կամ արտաքսված հայերին ցույց են տալիս անօրինական Ներքին Զամարագ-Ցխինվալ-Էրգնեթի ուղին՝ հստակ իմանալով, որ այն փակ է վրաց-հարավօսական սահմանում: Կարելի է ենթադրել, որ այս քայլով Ռուսաստանը փորձում է հայերի միջոցով վարկաբեկել վրացական իշխանություններին, բարդություններ ստեղծել Երեւան- Թբիլիսի փոխհարաբերություններում:

Անհասկանալի է՝ ինչ տրամաբանությամբ է Ռուսաստանը վտանգավոր համարում Թբիլիսիի իշխանությունների կողմից վերահսկվող Թբիլիսի-Կազբեգի-Վերին Լարս-Վլադիկավկազ (վերջին երկուսը վերահսկում են Հյուսիսային Օսիայի, այսինքն՝ ռուսական իշխանությունները) ճանապարհը, որով իբր Վրաստանից կարող են Հյուսիսային Կովկաս անցնել միջազգային ահաբեկիչները եւ վարձկանները: Այդ ո՞ր ահաբեկիչն է օգտվում հսկիչ-անցագրային կետից: Եթե, իհարկե, ահաբեկիչները Ռուսաստան են անցնում վրացական եւ ռուսական անցակետով, ապա ինչո՞ւ նույն ահաբեկիչները չեն կարող անցնել չճանաչված Հարավային Օսիայով:

Հարց է ծագում. ինչո՞վ են զբաղված Մոսկվայում Հայաստանի դեսպանատան, Սոչիի եւ Դոնի Ռոստովի հյուպատոսությունների աշխատակիցները, որոնցից ամեն մեկը հայ հարկատուների հաշվին ամսական 1000 եւ ավելի դոլար աշխատավարձ է ստանում: Քանի՞ անգամ են ռուս-վրացական սահմանը փակվելուց հետո այցելել ծանր վիճակում հայտնված Հայաստանի քաղաքացիներին, փորձել գտնել նրանց օգնելու ինչ-ինչ ճանապարհ: Անկասկած, նրանք չեն կարող սահման բացել, բայց չե՞ն կարող թույլ չտալ, որպեսզի Հայաստանի քաղաքացիները չանցնեն Հարավային Օսիայի տարածք եւ Ռուսաստանի, Վրաստանի ու Հարավային Օսիայի իշխանությունների քաղաքականության «զոհը» դառնան:

Նախքան ռուս-վրացական սահմանի փակվելը, շուրջ 14 տարի Հայաստանի քաղաքացիները, ովքեր Ռուսաստան հասնելու համար ընտրել են Վրաստանի ճանապարհը, ենթարկվել են թալանի ու կողոպուտի: Հայկական մամուլում բազմիցս գրվել է հայերի նկատմամբ Հարավային Օսիայում, Վրաստանում, Հյուսիսային Օսիայում (Ռուսաստան) կիրառվող անօրինությունների, անմարդկային բարքերի մասին: Մի քանի անգամ ականատես ենք եղել, թե ինչպես են վերոնշյալ հանրապետություններում ամեն քայլափոխի կանգնեցնում Հայաստան մեկնող ավտոբուսները, թալանում հայերին: Պետք չէ այսօր մարդասեր ձեւանալ եւ շահարկել հայ-օսական, հայ-վրացական կամ հայ-ռուսական «բարեկամությունը»:

Հայաստանը պարտավոր է բոլոր միջոցները գործի դնել՝ թույլ չտալու իր քաղաքացիների մուտքը Հարավային Օսիա, քանի դեռ ռուս-վրացական սահմանային կետերը բնականոն չեն գործում: Այլապես Էրգնեթիում «գերեվարված» հայերի ճակատագիրը կարող են կրել Հայաստանի այլ քաղաքացիներ: Իսկ եթե այս պահին Երեւանն ուղղակի ի զորու չէ արդեն իսկ ծանր վիճակում հայտնված մի քանի տասնյակ իր քաղաքացիներին դուրս բերել Էրգնեթիից, ապա պետք է դիմել միջազգային կազմակերպություններին, ինչպես «Կարմիր խաչին», որը նմանօրինակ վիճակները կարգավորելու մեծ փորձ ունի:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

ՊԼԱՍՏԻԿ ՔԱՐՏԵՐ

Վիրտուալ առեւտուր Հայաստանում

Հայաստանում կսկսվի նոր՝ «էլեկտրոնային առեւտուր» ծառայությունը, որը հնարավորություն կտա վիրտուալ գնումներ կատարելու խանութներից: Երեկ ՀՀ կենտրոնական բանկում ներկայացվեց այդ նոր ծառայությունը: Անդրադառնալով այս իրադարձությանը՝ ԿԲ նախագահ **Տիգրան Սարգսյանը** նշեց, որ վիրտուալ առեւտրի իրականացման ծառայությունը կխթանի «Արքա» համակարգից օգտվողների քանակի եւ վիրտուալ խանութների թվի ավելացումը: Նա շնորհակալություն հայտնեց ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագրին այս ծառայության ներդրմանն աջակցելու համար:

Հայաստանում ՄԱԿ-ի մշտական համակարգող **Լիզ Գրանդեն** իր հերթին կարծիք հայտնեց, որ այս քայլը կնպաստի Հայաստանում իրական տեղեկատվական համակարգի ձեւավորմանը: Այս ծառայությունը մշակվել է միջազգային չափանիշներին համապատասխան անվտանգ գործարքների իրականացման համար:

«Արքա» գործակալության տնօրեն **Շահեն Հովհաննիսյանը** որոշակի տեղեկություններ հաղորդեց պլաստիկ քարտերի հայաստանյան շուկայի վերաբերյալ: Համաձայն դրանց, Հայաստանում 40 հազար «Արքա» քարտեր են գործածվում: 5,1 մլրդ դրամ անկանխիկ գործարքներից 2,9 մլրդ դրամն իրականացվել է «Արքայի» միջոցով: Անկանխիկ գործառնությունների տեսակարար կշիռը գործառնությունների ընդհանուր ծավալում մոտ 10 տոկոսն է կամ 500 մլն դրամը: Ըստ Շահեն Հովհաննիսյանի, մոտ 60 հազար մարդ օգտվում է ինտերնետից, որոնք կարող են օգտվել նաեւ նոր ծառայությունից: «Արքայի» տնօրենը տեղեկացրեց, որ 2005 թ.-ին գործակալության եւ ՄԱԶԾ ջանքերով կներդրվի եւս երկու ինտերնետային ծառայություն՝ «քարտից քարտ» գումարների փոխանցում եւ քարտային հաշվի կառավարում:

Երեկվա միջոցառման ժամանակ ցուցադրվեց էլեկտրոնային առեւտուր կատարելու գործընթացը: Դրա համար քարտապանը պետք է նախապես գրանցվի www.arca.am էջին, որից հետո քարտապանին տրված հատուկ վիրտուալ քարտի միջոցով նա հնարավորություն է ստանում գործարքներ իրականացնելու վիրտուալ խանութներում: Վերջիններիս թիվն առայժմ 4-ն է («Ինեկո բանկ», Բի Լայն եւ այլն): Նոր ծառայությունը հնարավորություն կտա մասնավոր ընկերություններին եւ կազմակերպություններին վաճառելու իրենց ապրանքը, ինչն առեւտրի ամենահարմար եւ արագ տարբերակն է:

Ի դեպ, ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարությունը նախատեսում է ներդնել գանձապետական պահառուի վիրտուալ համակարգ, որի միջոցով կիրականացվի պետական արժեթղթերի էլեկտրոնային վաճառքը:

Վերջում Տիգրան Սարգսյանը նշեց, որ այս ծառայության ներդրումը նպաստելով անկանխիկ գործարքների թվի ավելացմանը, կնպաստի նաեւ ստվերային շրջանառության սահմանափակմանը եւ որպես դրա հետեւանք լրացուցիչ մուտքերի ավելացմանը պետական բյուջե:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Ուղղում

«Ազգի» նախորդ համարում Երվանդ Ազատյանի հետ հարցազրույցում վրիպակ ենք թույլ տվել: Դրա համար ներողություն ենք հայցում եւ խնդրում 4-րդ էջի 2-րդ սյունակում «Օրինակ, Դեմոկրատական կուսակցության համագումարին Նյու Յորքում 500 հազար մարդ փողոց էր դուրս եկել ի նպաստ Ջոն Քերիի» ձեւակերպումը կարդալ «Հանրապետական կուսակցության համագումարին Նյու Յորքում հավաքված 500 հազար հանրապետականներ դրսեւորվեցին նախագահ Բուշի դեմ»:

Հայ-կիպրական հարաբերություններում չօգտագործված մեծ ներուժ կա

1-ին էջից

Կիպրոսից աջակցություն կստանանք նաեւ «Ընդլայնվող Եվրոպա. նոր հարեւաններ» ծրագրի շրջանակներում: ԵՄ-ին Թուրքիայի անդամակցության հարցի շուրջ խոսելով Քրիստոֆիասը վստահեցրեց, որ այդ հարցում Կիպրոսի քաղաքականությունը փոփոխության չի ենթարկվել, քանի որ Թուրքիան օկուպանտ երկիր է եւ օկուպացրել է Կիպրոսի 32 տոկոսը: Բացի այդ, Թուրքիան ԵՄ-ին անդամակցելու համար բազմաթիվ խնդիրների շարքում ունի նաեւ մարդու իրավունքների եւ հիմնարար ազատությունների խնդիրներ:

Թուրքիան պարտավոր է ճանաչել Կիպրոսի Հանրապետությունը: Քրիստոֆիասի հավաստիացմամբ, այս հարցերը մինչ դեկտեմբեր պետք է դրվեն Թուրքիայի առջեւ, եթե վերջինս ուզում է անդամակցել ԵՄ-ին, սակայն մինչ այժմ ԵՄ հանձնաժողովն այդ չի արել եւ հայտնի է, որ կան հստակ ուժեր, որոնք ուզում են Թուրքիան տեսնել ԵՄ-ում: Դրա համար, Քրիստոֆիասի արդեն անձնական կարծիքով, Թուրքիան պետք է պարտադիր ճանաչի 1915 թ. Օսմանյան Թուրքիայի իրականացրած հայերի ցեղասպանությունը:

Լեռնային Ղարաբաղի հիմնահարցի լուծումը Կիպրոսի Հանրապետության Ներկայացուցիչների պալատի նախագահը տեսնում է միայն խաղաղ ճանապարհով եւ անպայման Հայաստանի Հանրապետության ու տարածաշրջանի մյուս պետությունների շահերից ելնելով: Լեռնային Ղարաբաղի հիմնահարցի լուծումը մեծապես կթուլացնի նաեւ Թուրքիայի ազդեցությունը միջազգային զարգացումներում, գտնում է Դեմետրիս Քրիստոֆիասը:

Նշելով Հայաստանի եւ Կիպրոսի համագործակցության կարեւորությունն ու ընդգրկունությունը, Քրիստոֆիասը հավաստիացրեց, որ Կիպրոսի իշխանություններն ամեն ջանք գործադրում են Մելքոնյան վարժարանի պահպանման համար, քանի որ կիպրահայության կենտրոնն է, կիպրական մշակույթի մաս: Այդ հարցում դեռեւս հաջողության չենք հասել, բայց շարունակելու ենք պայքարը: Մելքոնյան վարժարանի ճակատագրի առնչությամբ մտահոգություն է հայտնել նաեւ ԱԺ նախագահ Արթուր Բաղդասարյանը: Նա տեղեկացրեց նաեւ, որ ԱՊՀ երկրներից ամենաբարձր կրթաթոշակներ Կիպրոսում տրվում են ՀՀ քաղաքացիներին՝ ընտրած ոլորտում մասնագիտանալու համար:

Բոլոր հանգամանքներից զատ Կիպրոսի Ներկայացուցիչների պալատի նախագահ Դեմետրիս Քրիստոֆիասն իրեն զգում է ինչպես հայրենիքում, նաեւ այն պատճառով, որ Հայաստանը միակ երկիրն է, ուր Կիպրոս բառն արտահայտվում է ճիշտ այնպես, ինչպես հունարեն:

Փիրումյանին փոխարինեց Շահնազարյանը

Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը հոկտեմբերի 18-ին հրամանագիր է ստորագրել Հայաստանի Հանրապետության տնտեսական մրցակցության պաշտպանության պետական հանձնաժողովի նախագահ Ֆելիքս Փիրումյանի լիազորություններն իր դիմումի համաձայն, վաղաժամկետ դադարեցնելու մասին:

Հանրապետության նախագահի նույն օրվա մեկ այլ հրամանագրով, Աշոտ Շահնազարյանը նշանակվել է ՀՀ տնտեսական մրցակցության պաշտպանության պետական հանձնաժողովի նախագահ՝ 5 տարի ժամկետով:

«Սա այն մարդու որդին է, որին մենք սիրում եւ հարգում էինք»

1-ին էջից

ՌԴ նախագահը ժպտալով Ալիեւին հարցրել է. «Դուք ձեզ մոսկվացի զգո՞ւմ եք»: «Զգում եմ», ծիծաղելով պատասխանել է Ալիեւը: Ի դեպ, նկատենք, որ անցյալ տարի իշխանությունը հորից ժառանգելուց հետո սա Իլհամ Ալիեւի արդեն երրորդ այցելությունն է Մոսկվա:

Երեկ, ավելի վաղ Պուտինը եւ Ալիեւը մասնակցել են Համառուսական ադրբեջանական կոնգրեսի աշխատանքներին: Մասնավորապես Պուտինը հիշեցրել է, որ կոնգրեսը ստեղծվել է «ադրբեջանական ժողովրդի նշանավոր որդու եւ Ռուսաստանի անկեղծ ընկեր Հեյդար Ալիեւի մասնակցությամբ»: «Սա այն մարդու որդին է, որին մենք սիրում եւ հարգում էինք», հայացքն ուղղելով Իլհամին ասել է Պուտինը:

Ռուսաստանի նախագահն իր ելույթում ընդգծել է, որ Ռուսաստանը հետայսու հետեւողականորեն եւ դաժան կերպով կանխելու է երկրում առկա այլատյացության ամեն մի դրսեւորում: Նկատենք, որ ամեն տարի «ռուս սափրած գլուխների» եւ նացիոնալիստական շրջանակների զոհ են դառնում Ռուսաստանում ժամանակավոր բնակություն հաստատած տասնյակ ադրբեջանցիներ: Ըստ ոչ պաշտոնական աղբյուրների, անկախությունից հետո ավելի քան 2 մլն ադրբեջանցի հաստատվել է Ռուսաստանում:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ԺԲ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետության 47
ֆաքս 374 1 562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ 529221
Լրագրողների սենեակ /հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայութիւն /հեռ 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն /հեռ 529353
Համակարգչային շարվածք
«Ազգ»-ի թերթի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Անցուդարձ

Ավ. Իսահակյանի գրադարանը «Ամիրյան պլազա»-ի ու 30 միլիոնի գայթակղության առաջ

Շաբաթվա գլխին խաղախատեսարանում աստիճանը հրավիրվեց, որի ասելիքն ընդամենը այն էր, որ խաղախամբ-տարանը Ավ. Իսահակյանի անվան գրադարանի տեղափոխման, փակման կամ այլ խնդիրների հետ որեւէ կապ չունի: Չնայած գրադարանի շենքն իր ենթակայության տակ է, բայց իբրեւ սեփականություն գտնվում է պետական գույքի կառավարման վարչության հաշվեկշռում:

Երեկ աստիճանը հրավիրած «Յունիբանկի» գործադիր տնօրեն **Վարդան Աթայանին** բառացիորեն պաշտպանեն նրա համբավը դասական աշյաններով»:

Գործադիր տնօրենի խոսքի ավարտը լավատեսական էր. «Ինչպիսի որոշում էլ որ կառավարությունը ընդունի, գրադարանի համար ավելի լավ է լինելու՝ ավելի ժամանակակից ու կահավորված, այս տարածում մնա, թե ուրիշ տեղ տեղափոխվի»:

Այնուամենայնիվ, լրագրողներին ցուցադրած նախագծում ակնհայտորեն գրադարանի համար տեղ չէր նախատեսված:

Հավաստելու համար, որ բանկը կելու իրենց՝ ինչպես վերազինում ժամանակակից միջոցներով, բարձր տեխնոլոգիաներ ու կահավորում, ապա ավելի լավ է՝ տեղում առաջարկեն: Բայց կոնկրետ այդպիսի առաջարկ տնօրենին չի արվել: Ամռան սկզբին եկել են իր մոտ ու առաջարկ ներկայացրել գրադարանն այլ տեղ տեղափոխելու, այլ շենքի հարմարեցնելու կամ նորը կառուցելու վերաբերյալ: Նույնիսկ կոնկրետ տարածք է առաջարկվել՝ Շահումյան դպրոցի հետնահասվածում կամ մոտակա մի հյուրանոցում:

Նույն խնդիրն էր մտահոգել, ինչ խաղատեսարանին – «Յունիբանկը» եւ, որպես իրավաբանական անձ, գրադարանի, վաճառքի, լուծարման պատմությունների հետ բացարձակապես որեւէ կապ չունի: Շենքի տերը կառավարությունն է, եթե որոշվեց, որ այստեղ գրադարան է մնալու, կմնա գրադարան, եթե որոշվեց տեղափոխել, կտեղափոխվի»:

Վարդան Աթայանը չժխտեց, որ ինքը հանդիպում է ունեցել գրադարանի տնօրեն Հասմիկ Կարապետյանի հետ: Բայց՝ «Տարածքն ազատելու առաջարկով չի հանդիպել տնօրենի հետ», այցելել է իբրեւ հարեւանի՝ ծանոթանալու նպատակով:

Հետագա հարց ու պատասխանից պարզ դարձավ, որ այս տարածքում, այնուամենայնիվ, իսկապես ներդնող է հայտնվել: Ռուսաստանցի մի գործարար, «Յունիինվեստ» ՍՊԸ նախագահ Գագիկ Զախարյանը լուրջ գումարներ, որոնք սկզբնական համաձայն՝ 30 մլն դոլար է պատրաստ ներդնել: «Յունիինվեստ» բանկը «Յունիբանկի» հիմնադիրն է, «Յունիբանկը»՝ նրա վարձակալը, այնպես որ լրատվամիջոցները շեշտը չհարգործած մեղքը ակամա գցել են ենթակայի վրա: «Յունիինվեստն» է գնել սնանկացած «Կրեդիտ Երեւանին» պատկանող շենքը եւ ոչ «Յունիբանկը», ինչպես ներկայացվել է մամուլում: Այժմ Ամիրյան 2 եւ Ամիրյան 2/8 հասցեներում, շուրջ 15 հզ. քառ. մ-ի վրա իրականացվելիք ներդրումային ծրագիրը քննարկվում է կառավարության, իսկ ճարտարապետաշինարարական նպատակահարմարությունը՝ խաղախատեսարանի հետ: 2 շենքերն էլ ամրացվելու եւ նորոգվելու են:

Արդեն պատրաստ նախագիծը (ճարտարապետ՝ Ալբերտ Զարուբյան), ըստ գործադիր տնօրենի, դեռ հաստատված չէ: Վարդան Աթայանը նաեւ ասաց, որ չնայած հեռուստաալիքների ու լրատվամիջոցների հարուցած աղմուկը բավական վնասել է բանկի իմիջին, իրենք առայժմ չեն ուզում «դասական ճանապարհով գնալ, բայց եթե նորից բանկին վնաս հասցվի, կդատ-

մշակույթի հավասավոր երկրպագու է, «Յունիբանկը» վերջում ներկայացրեց նաեւ իրենց հովանավորած միջոցառումների մի մեծ ցանկ՝ Փարաջանովի 80-ամյակի հանդիսությունները, Լեւոն Մալխասյանի, Ռուբեն Հախվերդյանի, Զիվան Գասպարյանի ստեղծագործությունների թողարկումը, գիտական մի շարք գրքերի հրատարակումը ֆինանսավորել է «Յունիբանկը»:

Իսկ այս ընթացքում Ավ. Իսահակյանի անվան գրադարան շարունակվում է բուհերի, մարզային գրադարանների, ակադեմիայի, հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչների հոսք, որոնք ստորագրահավաքի թղթեր են բերում՝ ի պաշտպանություն գրադարանի:

«Ես վստահ եմ, որ ՀՀ կառավարությունը գրադարանի տեղափոխման խնդիր չի քննարկի, իմ վստահության հիմքը հավասն է բարոյականության գոյության հանդեպ: Իսկ որ բարոյականություն կա, վկայությունը հասարակության, ընթերցողների ու լրատվամիջոցների բուռն արձագանքն էր», ասում է գրադարանի տնօրեն **Հասմիկ Կարապետյանը**:

Տիկին Հասմիկը պնդում է, որ գրադարանային աշխատանքների բնույթին այս շենքը լավագույնս համապատասխանում է, եւ եթե ավելի լավ պայմաններ են առաջարկելու իրենց...

4-5 օր առաջ Հասմիկ Կարապետյանին այցելել է նաեւ «Յունիինվեստի» նախագահ Գագիկ Զախարյանը: «Եկել եմ ասեմ, որ ես ձեզ հետ շատ լավ հարեւան կլինեմ», այնուամենայնիվ, հայտարարել է նա:

Երեկ այս պատմության գլխավոր կողմերից մեկը՝ միմիհատույց տարածքի սեփականատեր պետական գույքի կառավարման վարչությունը եւս հարկ համարեց տեղեկացնել ընթացիկ իրողություններին իր մասնակցության կամ դերակատարման մասին: Վարչության մամուլի քարտուղար Մանուկ Տեր-Ստեփանյանը փոխանցեց. «Պետական գույքի կառավարման վարչությունը ոչ խաղախատեսարանի, ոչ «Յունիինվեստի», ոչ գրադարանի տնօրինությունների հետ գրադարանի լուծարման, մասնավորեցման կամ տեղափոխման վերաբերյալ որեւէ խոսակցություն չի ունեցել եւ այդ հարցերը մեկնաբանելու ցանկություն չունի»:

Նախագծի համաձայն, միմիհատույց տարածքում կառուցվելու է «Ամիրյան պլազա»՝ բարով, սուպերմարկետով, ռեստորանով, սաունայով, վարձակալման սրահներով: Մնալո՞ւ է գրադարանը իր տեղում, առայժմ դժվար է ենթադրություններ անել: 30 մլն-ի գայթակղությանը դժվար է դիմագրավել: Այդ գնով ֆրանսիացիներին զոհաբերվեց կոնյակի գործարանը:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

«Առէխիմբանկն» ունի սեփական պրոցեսինգային կենտրոնը

Բանկի գլխավոր տնօրեն Արմեն Խանդկարյանի եւ VISA international-ի տարածաշրջանային տնօրեն Սվետլանա Գեորգիեւայի երեկվա համատեղ մամուլի ասուլիսը նվիրված էր բանկում այս տարվա հուլիսին սեփական պրոցեսինգային կենտրոնի բացմանը: Ինչպես հայտնեց գլխավոր տնօրենը, չնայած իրենք նույնպես հնարավորություն ունեին միանալու «Արխա» պլաստիկ քարտերի տեղային համակարգին, նախընտրեցին թեկուզ ավելի ծախսատար, բայց սեփական եւ մեծ հեռանկարներ խոստացող տարբերակը: Արմեն Խանդկարյանը հայտնեց, որ «Առէխիմբանկը» 2002 թ.-ից VISA international-ի անդամ է եւ այժմ պատրաստվում է ընդլայնել քարտերի ընդունման ցանցը: Բանկն արդեն թողարկել է մոտ 13 հազար VISA քարտեր: Մինչեւ տարեվերջ դրանց թիվը նախատեսվում է հասցնել մինչեւ 15 հազարի եւ սկսել չիպային քարտերի թողարկումը:

Սվետլանա Գեորգիեւան նշեց, որ պրոցեսինգային կենտրոնի բացումը կարեւոր նշանակություն ունի Հայաստանում պլաստիկ քարտերի շուկայի ընդլայնման համար, քանի որ այն միջազգային քարտեր թողարկելու սեփական հնարավորություն չունեցող բանկերին կարող է տրամադրել նման քարտեր: Նա Հայաստանում պլաստիկ քարտերի զարգացման տեմպերը դրական համարեց, տեղեկացնելով, որ Հայաստանում ներկայումս հաշվվում են մոտ 35 հազար VISA պլաստիկ քարտեր, որոնցով իրականացվող տարեկան շրջանառությունը մոտ 25 մլն դոլար է, այդ թվում սպասարկման եւ առեւտրի ոլորտում՝ մոտ 8 մլն դոլար:

Ա. Մ.

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՍԵՄԻՆԱՐ ԵՐԵՎԱՆՈՒՄ

Գյումրին, Գորիսը եւ Աշտարակը կզարգանան եվրոպական քաղաքների փորձի հիման վրա

Եվրոպայի խորհրդի աջակցությամբ Հարավային Կովկասում իրականացվող մշակութային եւ բնական ժառանգության պահպանման, պատմական քաղաքների կառավարման եւ ինստիտուցիոնալ կարողությունների զարգացման ծրագրով 2003-2005 թթ. նախատեսվում է Հայաստանի պատմական քաղաքների վերականգնման միջոցով զարգացնել կառավարման գործառույթներն ու ռազմավարական միջոցներ ընտրելու կարողությունը՝ կայուն զարգացման քաղաքականություն վարելու եւ համայնքներում կայուն զարգացման նոր մոդելներ առաջադրելու համար: Ծրագիրը նպատակ ունի նաեւ նպաստելու եվրոպական կառույցներին Հայաստանի ինտեգրման ընթացքին, ներկայացնելով կիրառվող մեխանիզմների ներդաշնակեցման, ազգային ու միջազգային փորձի փոխանակման առաջարկներ: Կմշակվեն կոնկրետ նախագծեր Աշտարակ, Գորիս եւ Գյումրի քաղաքներում ծրագրի փորձնական իրականացման համար:

Թեքեյան կենտրոնում երեկ սկսվեց «Ճարտարապետական եւ բնական ժառանգության վերականգնումը քաղաքաշինության քաղաքականության մեջ» եռօրյա միջազգային սեմինար խորհրդակցությունը՝ ՀՀ քաղաքաշինության, բնապահպանության, մշակույթի եւ երիտասարդության հարցերի նախարարությունների ներկայացուցիչների եւ Եվրոպայից ժամանած փորձագետների մասնակցությամբ:

Լսվեցին զեկուցումներ ծրագրի հեռանկարների վերաբերյալ, որից հետո Ֆրանսիայից եւ Նիդեռլանդներից ժամանած փորձագետներ Բրունո Կոպին, Ժակ Ռամիլեն, Նիկո Նոլեն եւ Էրիկ Կարպելեյնը հանգամանորեն ներկայացրին իրենց երկրների քաղաքների զարգացման փորձը: Նրանց ելույթների հիման վրա արվեց եզրակացություն կուտակված փորձը Հայաստանում կիրառելու վերաբերյալ:

Միջազգային սեմինար խորհրդակցությունն այսօր կշարունակի աշխատանքը, որի ընթացքում կներկայացվեն Հայաստանում իրականացվելիք ծրագրի մանրամասները, ինչպես նաեւ Աշտարակ, Գորիս, Գյումրի քաղաքների ներկա վիճակը:

Ռ. Պ.

Ամերիկայի հայկական համագումարի պատվիրակությունն Արցախում

Ամերիկայի հայկական համագումարի պատվիրակությունը, Անի Թոքահի գլխավորությամբ, եռօրյա այցով ժամանել է Ստեփանակերտ: Այցի շրջանակներում նախատեսված են ինչպես պաշտոնական, այնպես էլ ճանաչողական հանդիպումներ:

Առաջին օրը պատվիրակության անդամները եղան The HALO Trust կազմակերպության գրասենյակում, Ստեփանակերտի մանկական ստեղծագործության կենտրոնում, այցելեցին Հուշահամալիր, այնուհետեւ՝ Շուշի:

Հանրապետության առաջին տիկին Իննա Ղուկասյանի ուղեկցությամբ նրանք եղան նաեւ Ստեփանակերտի թիվ 2 միջնակարգ դպրոցում, որի վերանորոգման աշխատանքներում ԱՀՀ-ն իր ուրույն ներդրումն ունի: Ի. Ղուկասյանի նախաձեռնությամբ եւ Ամերիկայի հայկական համագումարի օժանդակությամբ Լոս Անջելեսում հանգանակվել էր 120 հազար դոլար հիշյալ դպրոցի վերանորոգման նպատակով, որտեղ, կառուցումից ի վեր, ավելի քան երեք տասնամյակ ոչ մի նորոգման աշխատանք չի կատարվել: Այս տարվա օգոստոսից արդեն այստեղ ընթանում են շինարարական աշխատանքներ: Հյուրերը ծանոթացան աշխատանքների ընթացքին եւ գրենական պիտույքներ բաժանեցին աշակերտներին:

Անի Թոքահը հայտարարեց, որ ամերիկահայ բարերարներից մեկը խոստացել է շուրջ 270 հազար դոլար ներդնել Ստեփանակերտի որեւէ դպրոցի վերանորոգման համար՝ պայմանով, որ կրթօջախը վերանվանվի իր անունով: Այս կապակցությամբ որոշվել է առաջարկությունն իրականացնել մայրաքաղաքի թիվ 6 դպրոցում, հաշվի առնելով այս կրթօջախի ոչ բարվոք շենքային պայմանները:

Երեկ պատվիրակության անդամները այցելեցին Գանձասար, եղան Ստեփանակերտի գորգագործական ֆաբրիկայում, իսկ Ասկերանում՝ ՀՕՖ-ի տեղի գրասենյակում: Օրվա վերջին հյուրերին ընդունեցին ԼՂՀ նախագահ Արկադի Ղուկասյանը եւ Ազգային ժողովի նախագահ Օլեգ Եսայանը:

Պատասխանելով լրագրողների այն հարցին, թե Ամերիկայի հայկական համագումարը ինչպես է վերաբերվում Ադրբեջանում ամերիկյան ռազմակայաններ տեղադրելու մասին Ադրբեջանի կողմից շրջանառվող լուրերին, Անի Թոքահը նշեց, որ իրենք տեղյակ չեն այդ ծրագրին: Բայց եթե դա տեղի ունենա, ըստ Ա. Թոքահի, կայանալու է միջազգային ահաբեկչության դեմ պայքարի շրջանակներում: Այդուհանդերձ, ավելացրեց պատվիրակության ղեկավարը, համագումարը կձգտի, որպեսզի ռազմակայանն օգտագործվի միայն նախատեսված նպատակով, քանի որ իրենք Ադրբեջանին չեն վստահում:

Համաձայն ժամանակացույցի, ԱՀՀ պատվիրակությունն այսօր պետք է այցելի Ստեփանակերտի պատմաերկրագիտական թանգարան, որից հետո նախատեսվում է նրանց մեկնումը Արցախից:

ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ,
Ստեփանակերտ

Արձագանք «Մադրիդի փողոցների խումապահար վազքին»

Մեր թերթի հոկտեմբերի 16-ի համարում «Կորիդա՞, թե՞ քաղաքական ռենեսանս» հայաստանյան ներքաղաքական կյանքի մասին Տիգրան Գամաղելյանի հոդվածին արձագանքել են երկու ընթերցող՝ միմյանցից անկախ նմանաբնույթ դիտողություններով: Ճարտարապետ **Արտակ Միհայելյանն** իսպանական Բարսելոն քաղաքից գրում է, որ Մադրիդի փողոցներում ցուլերի հետապնդումից խուճապահար փախչող մարդկանց տեսարանի նկարագրությունն իսպանական իրականությանն անհամապատասխանող երեւույթ է:

Ըստ մեր նամակագրի, Նավարա նահանգի Փամփլոնա քաղաքին բնորոշ ազգային շատ հինավուրց տոն է ցուլերի վազքը փողոցներում: Հենց երկու հարեւան երկրների՝ բասկերի հայրենիք Նավարայի եւ Լա Ռիոխայի բազավորություններում այդ երեւույթն այնքան էր տարածված ու ընդունված, որ տղամարդիկ անձնագիր չէին ստանում, մինչեւ ցույց չէին տալիս իրենց տղամարդկությունը, այսինքն՝ ցուլերի հետեւից վազելը: Մինչեւ այսօր շարունակվող տոնը կոչվում է Սուրբ Ֆերմինի եւ սկսվում է հուլիսի 7-ին՝ տեւելով մեկ շաբաթ:

Մյուս հոդվածագիրը՝ **Գեւորգ Թորոսյանը** գրում է, որ Մադրիդը Փամփլոնայի հետ են շփոթել, որտեղ Սուրբ Ֆերմենակի դիմակահանդեսի ընթացքում փողոցներում տեղի է ունենում ցուլերի վազքը, եւ նշում է, թե Փամփլոնայի քաղաքացիներին՝ բասկերին այնքան էլ հաճելի չի լինի իրենց ազգային հայտնի սովորույթի վերագրումը Մադրիդին եւ իսպանացիներին, ինչպես մեզ, եթե Վարդավառի տոնը վերագրվի որեւէ օտարի, ասենք, թուրքերին:

Մ. Ռ.

Սփյուռք-Հայաստան

Թեքեյանցիները մշտապես ուշադրության կենտրոնում են

Արդեն մի քանի տարի ԱՄՆ-ի եւ Կանադայի Թեքեյան մշակութային միության կենտրոնական վարչության հատուկ հանձնախմբի ղեկավար Մարո Պետրոսյանի (Չիկագո) ջանադրությամբ եւ կազմակերպչական աշխատանքների շնորհիվ դրամահավաքներ են կազմակերպվում Հայաստանի Վահան Թեքեյանի անունը կրող 4 կրթօջախների անձնակազմի համար:

Անցյալ շաբաթ Երեւանի Թեքեյան կրթահամալիր այցելեցին ԱՄՆ-ի եւ Կանադայի ԹՄՄ կենտրոնական վարչության փոխատենապետ Երվանդ Ազատյանը, ՀԹՄՄ նախագահ Ռուբեն Միրզախանյանը, ՀԹՄՄ վարչության անդամներ Մարիետա Մակարյանը եւ Գայանե Մուրադյանը: Այս ուստարում Վ. Թեքեյանի անունը կրող կրթահամալիրն ունի 1067 աշակերտ, որոնց կրթում ու հայեցի դաստիարակում են 79 բարձրակարգ մանկավարժներ եւ 17 հոգանոց սպասարկող անձնակազմը: Տկն Խալաթյանի ուղեկցությամբ հյուրերը շրջեցին դպրոցում, ծանոթացան նրա առօրյային եւ մտան 8 տարի անընդմեջ գործող դպրոցի ատամնաբուժարան, որը, սակայն, այս սեպտեմբերից ատամնաբույժի աշխատավարձի հետ կապված պրոբլեմների պատճառով չի գործում: Հենց այստեղ էլ ընթացան բանակցություններ՝ աշխատավարձի տրամադրման ու տարեկան 2-3 անգամ (գարնանը եւ աշնանը) մեկ ամսով սփյուռքից կամավոր մասնագետներ ուղարկելու շուրջ:

Հետաքրքրական ու ծավալուն էր զրույցը դպրոցի նախկին սան (20 տարի առաջ), այժմ դպրոցի բժիշկ-մանկաբույժ Արթուր Մարտիրոսյանի հետ, որն արդեն 3 տարի շարունակ շաբաթական երկու անգամ առաջնային բուժման եւ ընդհանուր բուժզննման կուրսեր է անցկացնում ու տրամադրում համապատասխան դեղորայք: Դպրոցի 79 ուսուցիչներից 7-ը տղամարդ են, 50 տոկոսը՝ երիտասարդ մասնագետներ: Թեքեյան կրթահամալիրում ավանդույթ է շրջանավարտներին գրկաբաց աշխատանքի ընդունելը, եւ այսօր նրանցից 15-ը սիրով իրենց ստացած մանկավարժական փորձը փոխանցում են թեքեյանցիներին: Դպրոցում են նաեւ Լալա եւ Վարդան Վարդանյանները, որոնք դեռ դպրոցական տարիքից մի դասարանում են սովորել, հետո ընտանիք կազմել ու 20 տարուց ավելի աշխատում են հարազատ դպրոցում: Հյուրերը շրջեցին դպրոցում, այցելեցին այն 5 դասասենյակները, որոնք բարերարների եւ բյուջեի հատկացումների շնորհիվ հրաշալի կահավորված էին մտահաճո գույնով, իսկ մնացյալ 33-ը սպասում են, թե երբ կտրամադրվեն նոր գումարներ... Հոկտեմբերի 20-ին, ժամը 12-ին դպրոցը կտոնի իր 50-ամյակը:

Դպրոցի տնօրենուհի Անահիտ Խալաթյանն ուսուցչական անձնակազմի կողմից երախտագիտության եւ շնորհակալական խոսք հղեց ԱՄՆ-ի ու Կանադայի ԹՄՄ կենտրոնական վարչությանը եւ բոլոր անդամներին՝ նշելով. «Անչափ գոհ ենք, որ հայորդիները բավական լուրջ վերաբերմունք ունեն կրթության, գիտության եւ մշակույթի նկատմամբ, որն էլ արտահայտվում է բարեգործությամբ»:

Հաջորդ օրը թեքեյանցիներին, որոնց միացավ նաեւ ԱՄՆ-ից հրապարակախոս, ՌԱԿ կենտրոնական վարչության ատենադպիր եւ մամլո դիվանի ատենապետ Հակոբ Վարդիվառյանը, այցելեցին Լոռու մարզի Ստեփանավան քաղաքում գտնվող Վահան Թեքեյանի անվան թիվ 6 դպրոց: Ի դեպ, թեքեյանցիները դպրոցի անվանակոչության 10-ամյակի առթիվ հրաշալի նվեր ստացան՝ երկու տարի ընթացող շինարարությունից հետո սեպտեմբերի 1-ին 310 թեքեյանցիներ ոտք դրեցին նորակառույց դպրոցի շենք, չունենալով համապատասխան դպրոցական գույք ու առարկայական լաբորատոր սարքավորումներ: Դպրոցի արդեն իսկ 41 բարձրակարգ մանկավարժները 17 աշխատակիցների հետ ջանում են Վահան Թեքեյան բանաստեղծի շունչը պահել դպրոցում եւ սաներին ներշնչում սեր արեւմտահայ գրականության հանդեպ:

Հյուրերը, շնորհավորելով թեքեյանցիների նորամուտը, մաղթեցին նրանց անաղարտ պահել մայրենի լեզուն եւ ազգին ու պետությանն արժանի զավակներ մեծացնել: Մինչ կից դասասենյակում ՀԹՄՄ վարչության անդամ Գայանե Մուրադյանը մեկ առ մեկ բաժանում էր դպրոցի անձնակազմին հատկացված գումարները, թեքեյանցիները հյուրերին ներկայացրին համերգային փոքր ծրագիր, որից հետո Երվանդ Ազատյանը դպրոցի մանկավարժական խորհրդի համար դասախոսություն կարդաց, որի թեման էր Վահան Թեքեյանն ու նրա անցած ուղին:

Հյուրերը Ստեփանավանի Վ. Թեքեյանի անվան դպրոցի տնօրենի եւ ուսուցչական կազմի հետ:

Շրջելով նորակառույց դպրոցում, հյուրերը մանրամասն տեղեկացան, թե դպրոցն ինչի կարիք ունի եւ խոստացան առաջիկայում լուծել այդ խնդիրները: Հակոբ Վարդիվառյանը, խանդավառված դպրոցի մանկավարժական կոլեկտիվի նվիրվածությունից, դպրոցի նորամուտի եւ 10-ամյակի առիթով խոստացավ ամեն տարի 1000 ԱՄՆ դոլար հատկացնել Թեքեյան դպրոցի լավագույն աշակերտներին որպես գերազանց առաջադիմության համար խրախուսական կրթաթոշակ, որոնք հանրապետական մի շարք օլիմպիադաներում հաղթողներ են ճանաչվել:

Վ. Թեքեյանի անվան դպրոցի տնօրեն Վոլոդյա Մարտիրոսյանը շնորհակալություն հայտնեց ԹՄՄ կենտրոնական վարչությանն ու Հակոբ Վարդիվառյանին՝ դպրոցն ուշադրության կենտրոնում պահելու համար: Նա նաեւ տեղեկացրեց, որ դպրոցի ծավալները մեծացնելուց մեծանում ու շատանում է ուսուցիչների ու սաների թիվը: Հյուրերը դպրոցում էին, երբ Ստեփանավանի գործարարներից Համլետ Սահակյանը դպրոցին նվիրեց 24 փափուկ աթոռ եւ խոստացավ առաջիկայում կրկին օգնել:

Թեքեյանի անունը կրող երկու դպրոցներ այցից հետո Երվանդ Ազատյանին խնդրեցի հայտնել իր տպավորությունները: «Շատ հաճելի եւ օգտակար այցելություն էր: Ինձ համար հոգեկան մեծ բավարարություն էր ԹՄՄ տարեկան հատկացումը բերել մեր նվիրյալ ուսուցիչներին: Ամեն անգամ, երբ Թեքեյանի անվան դպրոցները կայցելեմ, միշտ պարտավորության զգացումով կլեցվիմ եւ ափսոսանքով կնայիմ անցյալին՝ դեպի Ամերիկա, ուր այնքան մեծ են հնարավորությունները, իսկ այստեղ գրեթե ոչնչից հրաշքներ են գործում՝ 1000 եւ ավելի սաներով, սքանչելի, իրենց գործին նվիրյալ ուսուցչական կազմով: Մեր օժանդակությունը մեր կարելիություններուն բաղդատած գրեթե ոչինչ է, բայց իրենց համար բավական մեծ օգնություն է, որը խրախուսում է նրանց ավելի ամուր կառչելու իրենց կրթական կոչումին, առաքելության եւ սերունդներու դաստիարակությանը: Միակ թելադրությունը՝ պատգամը, որ հետս պիտի տանիմ, այն է, որ մենք մի քիչ ցնցվինք եւ մեր այդ նվազագույնը, որ կուտանք, գոնե կրկնապատկենք եւ եռապատկենք, որովհետեւ գիտեմ, որ այն, ինչ այսօր նրանց ենք մատուցում, պիտի հարյուրապատկվին, եթե ոչ հազարապատկվին, իբրեւ արժեք, իբրեւ ուսում, իբրեւ հայրենասիրություն ու հայրենակերտում: Ուրախ եմ նաեւ, որ իմ շատ սիրելի կուսակցական բարեկամս՝ նվիրյալ Հակոբ Վարդիվառյանը կարեւոր նվիրատվություն կատարեց իբրեւ մրցանակ: Սա ցույց կուտա, որ յուրաքանչյուր հայ, որ կուգա ու կտեսնե այս դպրոցները, ինքզինք պարտավորված կզգա ավելի մեծ պատասխանատվությամբ մոտենալու այս գործին»:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

«Արի՛ ապրիր էստեղ»

Խորհրդային ձիւնհալը սկսած էր:

Մայր հայրենիքէն Պէյրութ այցելած երգի-պարի համոյթին այցելութեան յաջորդեր էին այլ խումբեր: Աւելի ուշ խումբերուն յաջորդեցին անհատական այցեր՝ ետեւ-ետեւի եւ երկարաժամկէտ: Բայց ծանծաղած էր գաղութին նախկին խանդավառութիւնը, չըսելու համար չփացած եւ տեղի տուած դժգոհանքի արտայայտութեանց՝ հայրենիքէն հոսող ինքնակոչ հիւրերու հասցէին: Պատահած էին բազմաթիւ տհաճ դէպքեր, որոնք շրջան կ'ընէին բերնէ-բերան, ամէն օր եւ ամէն տեղ, ձիւնագնդակի նման միշտ աճելով:

Ինչպէս միշտ կ'ըլլան բացառութիւններ, զարտուղութիւններու խմբակին մէջ կը գտնուէր երբեմնի երիտասարդը, որ ես էի: Կը սնուցանէի այն խոր համոզումը, թէ քանի հայրենիքը վեհ է, հետեւաբար ամէն ինչ որ կու գայ անկէ՝ է աղուոր, սրտամօտ, անբասիր, գերադաս:

Բարեկամ մը, որ պաշտամունքն ունէր հայ գիրին ու լեզուին եւ երեսունմէկ անգամ գործով գացած էր Հայաստան, կը հաւաստիացնէր, թէ հիացումս օր մը պիտի վարձատրուէր... ապտակով: Դժուար էր հաւատք ընծայել, սակայն ան՝ յենելով անձնական փորձառութեան վրայ, հիասթափումը կը նկատէր անխուսափելի: Ժամանակը, արդար դատաւոր, փաստեց ճշմարտութիւնը իր դասումին: Թէ ինչպէս.

Հայրենիքի սեղմ շրջանակէս զոյգ մը եկած էր օդակայան՝ ողջերթ մաղթելու ինծի: Պատահեցաւ որ մեր մօտիկը խումբ մը տարեց ճամբորդներ խօսակցէին... ֆրանսերէնով: Ընկերակիցներէս ան որ կը նկատուէր «Երեւանի իմ Նոյիկը», պոռթկաց յանկարծ.

- Սրանց նայիր, չեն ամաչում ֆրանսերէն զրուցելու հայրենի հողում:

Մտածեցի ըսել Մաշտոցի այս նորագոյն աշակերտին, որ լաւ կ'ըլլար եթէ նոյն նախանձախնդրութիւնը ցուցաբերէր հայ ռուսախօսներու հանդէպ, որոնք կը վխտային «հայրենի հողում»: Բայց կանխելու համար անտեղի վիճաբանումը, դիմեցի բացատրական ռազմավարութեան, թէ՝ «տրանք» Անատոլուի տարիսակ ջարդէն ճողոպրած հայեր են եւ այժմ հաստատուած Պելճիքա: Իրենց ամբողջ վաստակը տրամադրած են այս ուխտագնացութեան՝ որպէսզի կեանքի մայրամուտին զգան թէ հայրենիք մը ունին եւ այդպիսով վերագտնեն իրենց արմատները:

Այս խօսքերը ակնյայտօրէն հաճելի չթուեցին կարծեցեալ «Նոյիկիս»: Այս անգամ իր թափուն մաղձը թափեց վրաս:

- Դու քեզ հայրենասէ՞ր ես համարում: Դէ եղիր ա, արի՛ ապրիր էստեղ:

Երկրաշա՞րժ էր արդեօք թէ երկինքը փուլ եկաւ: Եղածը լուտանքի համազօր էր՝ ուղղուած մօրս շիրիմին (իսկ հայրս, զոր չեմ ճանչցած, գերեզման իսկ չունի): Մանաւանդ անձի մը կողմէ, որ նոր էր աւարտած ընթերցումը «Հայրենիքիս հետ» ժողովածուիս՝ ինքնին անսակարկ խնկարկումը եւ անմնացորդ սէրը հայու սրբութիւններուն, առաջին տողէն մինչեւ վերջին բառը: Կրնար զիս անուանել անբան, սրիկայ կամ փաղանգ մը այլ անուանարկիչ ածականներով, բացի այդ մէկէն:

Միշտ յուզիչ եղած է բաժանումի պահը, ուր ոխ ու քէն կը հալին եւ նոր հանդիպումներու ծրագիրներ կը հիւսուին: Դէպի օդակայան ճամբու ընթացքին, մտովի երգած էի. «Բաժանումից ինձ յիշատակ թողեցիր մի ծաղկեփունջ»: Սակայն չէի անդրադարձած թէ այդ ծաղկեփունջը փշածածկ էր: Աքլորի առաջին իսկ կանչին, ամբողջ անցեալ մը դէն էր շպրտուած՝ կարծես փտուած կիսրոն ըլլար:

Նախատեսուած պտոյտին փոխարէն, ստացած էի... ապտակ մը, որ զիս կը զգետնէր: Անյեղլի օրէնք կը հրահանգէ, որ հայուն հարուածը ըլլայ ահարկու, երբ ճակատումը հայու հետ է: Մոռցեր էի թէ մեռեալ... Երանի՜ այդ չարագուշակ օրը գոյութիւն չունենար օրացոյցին մէջ: Ի՜նչ հղձեր մէջս վիժեցան սաղմնային վիճակի մէջ, քանի՜ երազներ աղօտեցան հաւախօսի լուսնկային պէս: Ես, այդ օր, տարիներով ծերացայ...

Եթէ պապանձած չըլլար լեզուս, պիտի ըսէի երկիր Նայիրիի այս դուստրին, որ Հ. Ղեւոնդ Ալիշան, մինչեւ շիջիլը, Ս. Ղազարի մենաստանին մէջ փակուած, շնչեց հայրենիքով եւ հայրենիքին համար, եւ նկարագրեց Սիսուանի ամէն մէկ բոյսը աւելի վառվռուն քան ոեւէ անձ իրմէ առաջ եւ իրմէ ետք: (Սակայն երբ անկախ Հայաստանի փողոցներուն անուանաբաշխումը կը կատարուէր, Ալիշան չարժանացաւ անոնցմէ մէկուն):

Պիտի յիշեցնէի նաեւ Երեւանի երբեմնի Նոյիկիս, որ բախտաւոր է ինք ապրելով հայրենիքի աստղազարդ երկնքին տակ եւ կը վայելէ Արարատի մայրական հովանին: Սակայն ես ինչո՞վ եմ մեղաւոր եթէ ճակատագրի խորհուրդը այնպէս է տնօրինած, որ աշխարհ գամ Մայրիներու երկրին մէկ խուլ անկիւնը, ունենամ Ափրոդիտէի ծննդավայրը՝ «կղզի նման չիք մեր Կիպրեայ» եւ հիմա դեգերիմ ներքեւը Էյֆելի»:

Արդէն ի՞նչ է մեր կեանքը «օտար, ամայի ճամբէքի վրայ», եթէ ոչ՝ գոյութեան պայքար, անդուլ պայքար՝ հայ մնալու եւ ճգնաժամային ճիգ՝ այդ կտակը փոխանցելու մեր յաջորդներուն, որպէսզի անոնք պահեն հայուն իրաւունքը՝ անիրաւ աշխարհէն. չէ՞ որ անարդարները կ'որոշեն արդարութիւնը: Լինելութեան համլետեան այս գոյամարտը ջլատած է մեր կամքը եւ խլած ժպիտը մեր դէմքէն: Երբ Ազնաւուրին հարցուցած են. «Ինչո՞ւ մելամաղձոտ են երգերդ», պատասխանած է. «Չէ՞ գիտեր, որ հայ եմ ես»:

Յետոյ, ինչո՞ւ ձերի եւ մերի մրցակցութիւնը, անտեղի մասլկումը: Ինչ շահ կը հետապնդէ ճակատումը եւ որո՞ւ օգտին: Օր մը, երբ Լեւոն Անանեանին կ'ըսէի, թէ հայու մեծագոյն թշնամին թուրքը չէ, այլ ինքը՝ հայը, Հայաստանի գրողներու միութեան նախագահը եզրակացուց փիլիսոփայաբար. «Դա ներքին թուրքն է»: Բաւ է մեզի երկրաշարժ, պատանդ, հողերու յարատեւ կորուստ.- Վիլսընեան լայնատարած սահմաններու փոխարէն, որ պիտի իրականացնէր մեր ծովէ ծով երազը, չունեցանք ոչ իսկ լիճէ լիճ հայրենիք, այլ՝ «օվկէանոսէ օվկէանոս Սփիւռք»՝ եղեռնի մնացորդացը:

Ալ պահն է զգաստութեան եւ փոխադարձ զիջումի: Դադրինք չորս հայ հաւաքուելով հինգ կուսակցութիւն կազմելու ախտէն՝ նիզակները իրարու դէմ ճօճած: Երկուութեան պայքարին մէջ թող յաղթանակէ Ամենայն Հայոց Հայրենիքը. չէ՞ որ նոյն ամբողջութեան բաղկացուցիչ մասերն ենք «մրրկաւ զասուած»: Այլապէս խոժոռ պիտի հնչէ՝ «Մէկ Ազգ, մէկ Մշակոյթ» լոզունգը, որ այնքան կը հոլովուի ներկայիս: Հայրենիքի կենսունակութեան համար անհրաժեշտ է առողջ Սփիւռք մը, զոր Սիլվա Կապուտիկեան կոչած է «Նաւթագուրկ Հայաստանի նաւթը». միայն թէ առաջինը չըլլայ երկրորդին գերեզմանոցը եւ չդառնայ ծերանոց՝ արտագաղթի պատճառով:

Եօթն անգամ բախտ է վիճակուած ինծի գտնուիլ հայրենիք, բայց չեմ վաստկած եօթը անկեղծ, անշահախնդիր բարեկամ, հակառակ ճիգերուս, բուռն փափագիս եւ երկարատեւ կեցութեանս՝ իւրաքանչիւր անգամին: Հաւատացէ՛ք ըսածիս, տիկիններ եւ պարոններ, կեդրոնում Անիի հազարումէկ եկեղեցիներու փանդուած խորշերուն վրայ, ուր բուեր կը վայեն: Շեքսպիր պիտի ըսէր. «Թող թուրք ըլլամ եթէ կը ստեմ»:

Սակայն չարենցեան պատգամը եղած է եւ կը մնայ իմ միակ կարգախօսը, սրբազան ուխտը.-

«Ինչքան էլ սուր սիրտս խոցեն արիւնաքամ վէրքերը մեր,

Էլի ես որբ ու արնավառ իմ Հայաստան եարն եմ սիրում»:

Որովհետեւ, եթէ կղերականը նոյնիսկ խաչագող ըլլայ կամ իգամոլ, եկեղեցին կը մնայ սրբազան: Դաւաճանութեան զուգորդութեամբ, Հայաստանի մէջ կրնան գտնուիլ «խուլիգան» եւ «քալանչի» տղուկներ, սակայն հայրենիքը սրբասուրբ է՝ ինչպէս նշխարը սկիհին մէջ, նուիրական՝ որպէս մասունքը մեր արուեստներուն, յաւերժ՝ ձիւներուն պէս Արարատի: Ինչ փոյթ թէ փոքր է ծաւալով: Համաշխարհային քարտէսին վրայ միայն անո՛ր սահմանը կը տեսնեմ, ուրիշ ո՛չ մէկ երկիր: Ճիշդ է, պատառ մը հող է, սակայն սփռուած՝ աշխարհով մէկ եւ ողողած ներաշխարհը բոլոր անոնց, որոնք իրենք իրենց հայ կը դաւանին, հակառակ օտարութեան լորձուն մայրերուն:

ՄԵԼԱՍ ՏԷՐ-ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ

Փարիզ

ԱԶԳ

Արտերկիր

Ցեղասպանությունը ճանաչելու հարցում Քերին վճռական է

Նրա վճռականությունը ցանկատեսությամբ ակամա խթանում է թուրքական «Զամանը»

Նախորդ համարում «Ազգը» հրապարակել է սփյուռքահայ մտավորական, ՌԱԿ կենտրոնական վարչության համատենապետ Երվանդ Ազատյանի հետ արված հարցազրույցը, որպեսզի հնարավոր լինի նրա մեկնաբանություններով գնահատել ԱՄՆ-ի առաջիկա նախագահական ընտրություններում թեկնածուներից Ջոն Քերիի հաղթելու, հաղթանակի դեպքում հայերին տված խոստումը կատարելու հավանականությունը:

Խոսքը վերաբերում է Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչելու Քերիի պատրաստակամությանը: Սա կարեւոր է հատկապես այն դեպքում, երբ դրա պատճառով Թուրքիայի քաղաքական շրջանակներն անհանգստանում են, իսկ հայկական ավանդական կուսակցություններն ամերիկահայերին կոչ են անում ընտրություններում քվեարկել Քերիի օգտին: Թուրքերի անհանգստությունը հասկանալի էր: Ինչ վերաբերում է ավանդական կուսակցություններին՝ մասնավորապես ՌԱԿ-ին, ապա նրանց մոտեցումը Ջոն Քերիին միանշանակ չէ: Պարզապես միանշանակը Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչելու առնչությամբ Ջորջ Բուշի՝ հայերին տված գրավոր խոստումն էր, որը նա նախագահ ընտրվելով անմիջապես դրժեց:

Այլ կերպ՝ առաջիկա նախագահական ընտրություններում պաշտպանել Բուշին ամերիկահայերի տեսանկյունից ենթադրում է ակամա հավանություն տալ Հայոց ցեղասպանության նկատմամբ նրա բացասական դիրքորոշմանը եւ խոստումը դրժելու առնչությամբ արդարացնել նրան: Թերեւս այդ առումով պատահական չէ, որ Երվանդ Ազատյանը հարցազրույցում մասնանշեց. «Ընտրություններում Քերիի հաղթանակի պարագայում ամեն ինչ պայծառ չի լինելու, բայց որ Բուշը վերընտրվի, Հայաստանի կացությունն ավելի ծանր կլինի»:

Պրն Ազատյանի այս խոսքերը հիմք են տալիս ենթադրելու, որ, ամերիկահայության շրջանում տիրող կարծիքի համաձայն, Հայոց ցեղասպանության հարցում Քերիի բարենպաստ դիրքորոշումը դրականորեն կանդրադառնա Հայաստանի նկատմամբ ԱՄՆ-ի հետագա քաղաքականության վրա: Ակամա հարց է ծագում՝ որո՞նք են ընտրություններում Քերիի հաղթանակի առնչությամբ Թուրքիայի քաղաքական շրջանակների անհանգստության հիմքերը:

Ըստ երեւույթին այն, որ Ջոն Քերին Մասաչուսեթսում եւ Սենատում ավելի քան 20 տարի հայանպաստ գործունեություն է ծավալել՝ բերելով իր աջակցությունը Հայոց ցեղասպանության ճանաչման բանաձեւերին: Հետեւաբար թուրքերի համար Քերիի խնդիրը նախընտրական խոստումը չէ միայն, այլ ԱՄՆ-ի Սենատում հայանպաստ նախաձեռնություններին նրա շուրջ 20 տարի շարունակ անմիջական մասնակցությունը: Ահա թե ինչու Թուրքիայի նախկին արտգործնախարար Իլթեր Թուրքմենը օգոստոսի 7-ին «Հյուրիեթում» հարկ էր համարում ընդգծել. «Հայերի նկատմամբ անձնական համակրանքով հայտնի Քերիի ընտրության դեպքում հազիվ թե հնարավոր լինի նրա միջոցով հայկական բանաձեւերի չեզոքացումն ԱՄՆ-ում»:

Հատկանշական է, որ մինչ հայտնի թուրք դիվանագետ, պետական գործիչ Թուրքմենն այսպիսի հետեւություն էր անում, թուրքական «Զաման» թերթը հոկտեմբերի 8-ի համարում հերքեց ցեղասպանությունը ճանաչելու Քերիի պատրաստակամությունը: Թերթում միաժամանակ կասկածի տակ դրվեց օգոստոսի 28-ին Մասաչուսեթսի հայկական երաժշտական փառատոնի ժամանակ ընթերցված Քերիի հայտարարության իսկությունը, որտեղ մասնավորապես ասվում էր. «Ես իբրեւ նախագահ պայքարելու եմ Հայոց ցեղասպանության մերժման դեմ: Իմ վարչակազմը ճանաչելու է 2005 թ. ապրիլի 24-ը որպես այդ դաժանությունների 90-րդ տարելից: Ցեղասպանությանը վերջ տալու հարցում փոխզիջում լինել չի կարող»:

«Ազգը» հոկտեմբերի 9-ի համարում անդրադարձավ «Զամանի» հերքման վերաբերյալ նյութին: Դրա հրապարակումը վերացրեց թուրքական թերթի ցանկատեսությանը, իսկ հերքումը՝ Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչելու Ջոն Քերիի պատրաստակամությունից բխող մտավախությանը: Հոկտեմբերի 12-ին Քերին իր խոսնակի՝ մասաչուսեթսցի սենատոր Մարկ Քիչընսի միջոցով հերքեց «Զաման» թերթի՝ իրեն վերագրած հերքումը, թե ինքն իբր երբեւէ չի արտահայտվել Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչելու մասին: Թերեւս դրանով էլ հաստատվեց թուրքական թերթի ցանկատեսության վերաբերյալ մեր կանխագուշակումը:

Հայոց ցեղասպանության պարագայում խնդիրը «Զամանի» ցանկատեսությունը չէ, այլ Քերիի փոխադարձ հերքումը: Ակնհայտ է, որ հերքմանը հերքումով արձագանքելու պայմաններում, երբ դա արվում է նպատակամղված, հստակ հայտարարությամբ, բացահայտվում է թուրքական թերթի ցանկատեսության սնանկությունը, այդ ընթացքում հաստատվում Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչելու Քերիի վճռականությունը: Սա նշանակում է, որ «Զամանը» ցանկատեսությամբ Քերիի անունը շահարկելիս նրան ստիպում է հրապարակավ հաստատել հայերին տված իր խոստումը: Արդյունքում Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչելու այս խոստումը վերարծարծվում է մամուլում, ընդ որում նաեւ թուրքական, ինչն իր հերթին նաեւ խթանում է Քերիի վճռականությունը:

Այլ կերպ՝ «Զամանը» թուրքերին արջի ծառայություն է մատուցում, թերեւս դրանով էլ արժանանում է թուրքական «Նեթհաբեր» գործակալության պարսավանքին. «Քերին է հարափոփոխ, թե՞ մեր մամուլն ըստ հայեցողության նենգափոխում է իրողությունը»:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Ամերիկյան 32 նահանգներում նախագահական ընտրություններն արդեն սկսվել են

2000 թ. նախագահական ընտրությունների տհաճ միջադեպերի կրկնություն թույլ չտալու նպատակով որոշված է նախնական կարգով քվեարկություն սկսել ԱՄՆ 32 նահանգներում, այդ թվում Ֆլորիդայում: Մյուս 18 նահանգներում ընտրական տեղամասերը կգործեն նոյեմբերի 2-ին՝ նախագահական ընտրությունների օրը:

2000 թ. ընտրություններն ուղեկցվել էին աղմկալի սկանդալներով: Դիտորդները քվեարկության ընթացքում արձանագրել էին բազմաթիվ խախտումներ: Դրանք հատկապես շատ էին Ֆլորիդայում, որտեղ անցկացվեց քվեների վերահաշվարկ, հարուցվեցին դատական հայցեր, բայց ի վերջո հաղթող ճանաչվեց նահանգապետի եղբայրը՝ ներկայիս նախագահ Ջորջ Բուշը:

Թեեւ այս տարի ընտրական տեղամասերում գործում են քվեարկության համար նախատեսված նոր մեքենաներ, Ֆլորիդայից արդեն հաղորդումներ են ստացվում համակարգի անսարքությունների մասին: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի տվյալներով, Փալմ Բիչի կոմսությունում քվեարկության ժամանակ դեմոկրատ սենատորներից մեկին բաժին է ընկել թերի քվեաթերթիկ: Նահանգի մյուս կոմսություններից տագնապալի լուրեր են ստացվում ընտրական համակարգիչների սենսորային էկրանների հետ կապված խնդիրների վերաբերյալ:

Դժգոհության պատճառ է նաեւ այն փաստը, որ քվեատուփին մոտենալու համար ընտրողներն ստիպված են երկար հերթ կանգնել: Ականատեսները պատմում են, որ հերթերը տեսնելով՝ ընտրողներից շատերը որոշում են հետաձգել քվեարկությունը:

2006 թ. եվրոպացիների անձնագրերում կլինեն կենսաչափական տվյալներ

Եվրամիության երկրների քաղաքացիների անձնագրերում 2006 թվականից կարձանագրվեն կենսաչափական (բիոմետրիկ) տվյալներ՝ մատնահետքերը եւ աչքի ծիածանաթաղանթի պատկերը: Նման որոշում են ընդունել «եվրոպական մեծ հնգյակի»՝ Մեծ Բրիտանիայի, Գերմանիայի, Ֆրանսիայի, Իտալիայի եւ Իսպանիայի ներքին գործերի նախարարները Ֆլորենցիայում երկուշաբթի օրը կայացած ոչ պաշտոնական հանդիպման ժամանակ:

Եվրոպացիների հիշյալ կենսաչափական տվյալները կմուտքագրվեն տվյալների համաեվրոպական բանկ, որպեսզի հնարավոր լինի առավել ստույգ բացահայտել եվրոմիության տարածքում ազատորեն տեղաշարժվող անձանց ինքնությունը:

Վերոհիշյալ 5 պետությունների ներքին գործերի նախարարները պայմանավորվել են ներգործուն միջոցներ ձեռնարկել ահաբեկչության մեղսակից լինելու մեջ կասկածվող բոլոր անձանց Եվրոպայից արտաքսելու նպատակով: Իտալիայի ՆԳ նախարար Ջուզեպե Պիզանուի խոսքերով, «մնում է միայն համաձայնեցնել անհրաժեշտ ձեւականությունները»:

«Ֆիգարո» թերթը նշում է, որ հանդիպման ժամանակ Գերմանիայի ներքին գործերի նախարար Օտտո Շիլին առաջարկել է անօրինական ներգաղթյալների ընդունման կենտրոններ ստեղծել Հյուսիսային Աֆրիկայում: Մինչ Իսպանիայի եւ Բրիտանիայի նախարարները հավանություն են տվել առաջարկությանը, Ֆրանսիայի եւ Իտալիայի նախարարներն անընդունելի են համարել:

Հակաահաբեկչական պայքարի շրջանակներում «եվրոպական մեծ հնգյակն» առաջարկում է մեծացնել Հաագայում գործող Եվրոպոլի (եվրոպական ոստիկանության) դերը: «Հակաահաբեկչական պայքարը վերաբերում է առաջին հերթին ներքին գործերի նախարարներին, որոնց քաղաքական դերը վճռական է», ընդգծվում է Ֆլորենցիայում ընդունված փաստաթղթում:

ՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒՄ

Հայաստանը վերսկսել է էլեկտրաէներգիայի մատակարարումը Վրաստանին

Ուրեմն հայաբնակ Ջավախքում այս ձմեռ մութ չի՞ լինի

«Հայռուսգազարդի» եւ վրացական «Միավորված բաշխիչ էներգաընկերության» միջեւ օրերս ձեռք է բերվել համաձայնություն, ըստ որի Հայաստանը վերսկսել է էլեկտրաէներգիա մատակարարել Վրաստանին, այս մասին «Ազգին» տեղեկացրին Հայաստանի էներգետիկայի նախարարությունից: Համաձայն պայմանավորվածության, բարձր լարման «Աշոցք-Նինոծմինդա» եւ «Լալվար» էլեկտրագծերով Հայաստանը էլեկտրաէներգիա կմատակարարի Վրաստանի Սամցխե-Ջավախք եւ Քվեմո Քարթլի երկրամասերին:

Վրացական «Միավորված բաշխիչ էներգաընկերությունը», որը ղեկավարում է ամերիկյան «Փի էյ քոնսալթինգ» ընկերությունը, երեկ տարածած հայտարարությունում նշում է, որ Հայաստանից Վրաստան էլեկտրաէներգիա կառաքվի մինչեւ 2005 թ. ապրիլի 1-ը: 1 կվտ.ժամի դիմաց վրացական կողմը կվճարի մոտ 13 դրամ: Միջին հաշվով օրական կարտահանվի 60 մգվտ էլեկտրաէներգիա:

Թե ինչ գներով էլեկտրաէներգիան կբաշխվի բաժանորդներին, դեռեւս հստակ չէ: Ավելի վաղ, «Միավորված բաշխիչ էներգաընկերության» Սամցխե-Ջավախքի մասնաճյուղի ղեկավար Գեորգի Իոսելիանին հայտարարել էր, որ երկրամասի բնակչությունը 1 կվտ-ի դիմաց կվճարի մոտ 22 դրամ: Անցած ձմեռ Ախալքալաքի եւ Նինոծմինդայի շրջաններում բնակչությունը 1 կվտ-ի դիմաց վճարում էր մոտ 30 դրամ:

Վրաստանի վառելիքի եւ էներգետիկայի նախարար Նիկա Գիլաուրին «Նովոստի» գործակալությանն ասել է, որ առաջիկայում «Թելասի» ընկերությունը (սեփականատեր՝ ռուսական «ՌԱՕ ԵԷՍ») նույնպես մտադիր է Հայաստանից օրական ներմուծել 100 մգվտ. ժ էլեկտրաէներգիա: Հիշեցնենք, որ նախկին տարիներին Հայաստանից էլեկտրաէներգիա ներմուծելու դիմաց Վրաստանի պարտքը կազմում է մոտ 4 մլն դոլար:

Թ. Հ.

Բուդյոնովսկում բացվել է քաղաքի հիմնադիր հայերին նվիրված համալիր

Ռուսաստանի հայերի «Երկրամաս» թերթից տեղեկանում ենք, որ հոկտեմբերի 17-ին Բուդյոնովսկում բացվել է «Սվյատոյ Կրեստ քաղաքի հիմնադիր հայերին» նվիրված համալիր: Այն բաղկացած է 8 մետր բարձրությամբ կամարից, խաչքարից եւ քառակերտ հորինվածքից: Հուշարձանի ստեղծման նախաձեռնությամբ 2003 թ. հանդես էր եկել Բուդյոնովսկի «Սուրբ խաչ» հայ համայնքի վարչությունը:

Համալիրի բացման արարողության պաշտոնական մասն սկսել են քաղաքապետ Նիկոլայ Լյաշենկոն եւ քաղաքային դումայի նախագահի Գեորգի Յուզբաշեւը, ապա հուշարձանն օծվել է ձեռամբ Հայ առաքելական եւ Ռուս ուղղափառ եկեղեցիների հոգեւորականների:

Բացումից հետո ելույթներ են ունեցել Լյաշենկոն, Յուզբաշեւը, Բուդյոնովսկն անվանելով հայ-ռուսական բարեկամության խորհրդանշան եւ արարողության մասնակիցներին հորդորելով արժանի լինել նախնիների հիշատակին: Թերեքի կազակական զորքի Սվյատոյ Կրեստի խմբավորման ատաման Սերգեյ Տկաչովը երախտիքի խոսք է հղել ոչ միայն քաղաքի հիմնադիրներին, այլեւ սեփական միջոցներով հիանալի հուշարձան կերտած մերօրյա հայերին:

Սվյատոյ Կրեստ քաղաքը 1799 թ. հիմնել են Հյուսիսային Կովկասում վերաբնակված արցախահայերը:

Պ. Ք.

Թուրքիան Վրաստանին կհատկացնի 2 մլն դոլարի ռազմական օգնություն

Թուրքիան 2 մլն դոլարի անհատույց ռազմական օգնություն կհատկացնի Վրաստանի զինված ուժերին: Այդ մասին ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցին հայտնել են Վրաստանի պաշտպանության նախարարության տեղեկատվական վարչությունում:

Օգնության հատկացման վերաբերյալ երեկ Թբիլիսիում արձանագրություն են ստորագրել երկու երկրների զինված ուժերի գլխավոր շտաբների ներկայացուցիչները: Փաստաթղթի համաձայն, օգնություն կստանան Վրաստանի ազգային զինվորական ակադեմիան, Մառնեուլի ռազմական օդանավակայանը, գլխավոր շտաբի ստորաբաժանումներից մեկը, երկրի ռազմածովային ուժերի ստորաբաժանումները:

Բացի դրանից, երեկ Թուրքիայի ներկայացուցիչները Վրաստանի պաշտպանության նախարարության մեքենայացված բրիգադներից մեկին հանձնել են 7 ամենագնաց ավտոմեքենա, 10 ձեռքի ռադիոկայան, 1 մշտական կենտրոնական ռադիոկայան, դրանց մարտկոցներ: Նախարարության տեղեկատվական վարչության տվյալների համաձայն, 1998 թ. մինչեւ օրս Թուրքիան Վրաստանին հատկացրել է 37 մլն 400 հազար դոլարի անհատույց ռազմական օգնություն:

«Դու, հավերժող իմ Հայաստան...»

Ցուցահանդես Վարպետի տուն-թանգարանում

Ո՞վ առարկեց. Հայաստանը Մարտիրոս Սարյանն է, թե՞ Մարտիրոս Սարյանը Հայաստանը: Այս շփոթությունը մեր մեջ կա ու այսուհետ կլինի ընդմիշտ: Այնպիսի չքնաղ, խորհրդավոր, լուսավոր, վեհաշուք Հայաստան գուցե միայն զգացել ենք Եղիշե Չարենցի անմահ բանաստեղծությունը կարդալիս՝ «Ես իմ անուշ Հայաստանի...»:

Աշխարհում շատ ու շատ լավ նկարիչներ եղել են, կան ու կլինեն: Տաղանդավորների պակասից էլ երբեք չենք բողոքում: Բայց ամեն ժողովրդի համար կա իր նկարիչը, որ կտավի ու թղթի վրա է առնում իր երկրի լեռներն ու գետերը, ծաղկանց ու պտուղները: Դժվարը, գրեթե անկարելին պատկերների մեջ չէ, պատկերների հետեւում եղած ոգին, խորհուրդը պատկերելն է: Մարտիրոս Սարյանը դա արել է, արել է իր մեծածավալ կտավներում ու մատիտանկարներում, էսքիզներում, անգամ կիրառական համարվող գործերում:

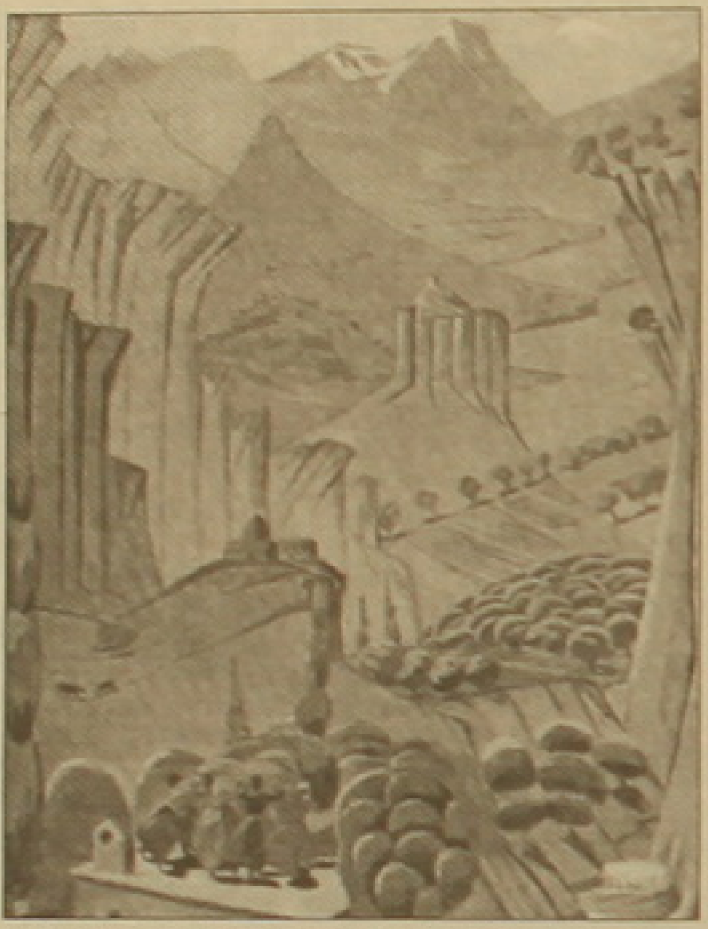

Օրերս նկարչի տուն-թանգարանում բացվեց մեր մեծ հայրենակցի եւս մեկ ցուցահանդես, որը Վարպետի ծննդյան 125-ամյակից մի քանի ամիս առաջ (տարեդարձը 2005 թվականի փետրվարի 29-ին է) եւ մի նոր հանդիպում է հուշի հետ: Ցուցահանդեսի առիթով հրատարակված բուկլետում Մարտիրոս Սարյանի տուն-թանգարանի տնօրեն Ռուզան Սարյանը գրում է. «Հայաստանը ստեղծել են Արարիչն ու Սարյանը, մեկը՝ իրական-նյութականը, մյուսը՝ գեղանկարչական-ոգեղենը: Այն, ինչ պատկերացրել, երեւակայել է Արարիչը՝ ստեղծելով մեր լեռնային հայրենիքը, Սարյանը ստեղծել է արվեստի ուժով: Եվ այսօր մենք ունենք երկու Հայաստան՝ մեկն իրական, մյուսը՝ սարյանական: Եվ նրանք միաձուլված են առհավետ...»: Ահա, այս Հայաստանն է ներկայացված «Դու, հավերժող իմ Հայաստան» ցուցահանդեսում, որի բացման ժամանակ Ռուզան Սարյանն ասաց.

- Այս ցուցադրությամբ, անշուշտ, կխթանի սարյանագիտությունը, որովհետեւ Սարյանի կենսագրությունը կհարստանա նոր, դեռեւս անհայտ փաստով, ավելի լիակատար կներկայացվի նրա կյանքի տարեգրությունը, հնարավորություն կլինի արդեն աշխատելու նրա գիտական կենսագրության ստեղծման վրա, եւ նրա կյանքի շատ շրջաններ ավելի մանրամասն կուսումնասիրվեն՝ վավերագրական նյութերը տպագրելով:

Այժմ տուն-թանգարանում ցուցադրվում են Վարպետի բնանկարները, որոնց մեծ մասը շատ հայտնի է: Բայց կան նաեւ այնպիսի բնանկարներ, որոնք վաղուց չեն ցուցադրվել: Մարտիրոս Սարյանի գրաֆիկական առանձին աշխատանքներ միայն առաջին անգամ են ցուցադրվում:

Վարպետ... այսպես դիմել ենք Սարյանին ու Իսահակյանին, այս երկու պայծառ մարդկանց, ովքեր ստեղծեցին Հայաստանի էպիկական կենսագրությունը, մարդիկ, ովքեր շատ ավելին եղան, քան սոսկ նկարիչ ու գրող: Ու մեր ակնածանքն էլ իրենց նկատմամբ վերերկրային էր, ինչպես իրենց արվեստը: Եթե խոսքն այս դեպքում սոսկ Մարտիրոս Սարյանի մասին է, ուրեմն ճշտենք, որ նա գերազանցեց գույնի եւ գծի բոլոր չափումները, բոլոր պատկերացումները, եւ նրա արվեստը նույնքան դժվար է խոսքի վերածել, ինչպես երաժշտությունը: Մենք միայն կարող ենք հիանալ այս արարչագործությամբ, որը տարեցտարի, օրեցօր առավել ճշմարիտ բացահայտումների կարիք է ունենում:

ՄԱՐԳՈՒՇ ԳԱԼՍՏՅԱՆ

Ինչպես միշտ՝ ԵԴԹ-ում հետաքրքրական շատ բան կա

Երեկ Երեւանի քաղաքապետարանի Հրաչյա Ղափլանյանի անվան դրամատիկական թատրոնում մամլո ասուլիս էր, որին մասնակցում էին թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար, տնօրեն Արմեն Խանդիկյանը, առաջատար արտիստ Արթուր Ութմազյանը, գեղարվեստական մասի վարիչ Նորայր Ադալյանը, գլխավոր նկարիչ Կարեն Գրիգորյանը, բեմադրական մասի վարիչ Հովհաննես Թեքգյոզյանը: Թատրոնը մի քանի օր հետո, ավելի ճիշտ՝ հոկտեմբերի 22-ին եւ 23-ին հանդես կգա նոր ներկայացումով՝ Ուիլյամ Շեքսպիրի «Մակբեթ» դրամայի բեմադրությամբ:

Բազմաթեմա ու հետաքրքրական զրույց ծավալվեց ասուլիսին ներկա լրագրողների եւ թատրոնի ներկայացուցիչների միջեւ, որի առավել հետաքրքրական հատվածները կներկայացնենք «**Ազգի**» հաջորդ համարում, առավել եւս, որ Արմեն Խանդիկյանը համաձայնեց բացառիկ հարցազրույցի նստել «**Ազգի**» թղթակցի հետ:

Ս. Գ.

Հրաչյա Ղափլանյանի անվան
Երեւանի դրամատիկական թատրոն

Հոկտեմբերի 23-ին եւ 30-ին

Նոր ներկայացում

Ուիլյամ Շեքսպիր
«ՄԱԿԲԵԹ»

Բեմադրության հեղինակ՝ թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար, ՀՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ — **Արմեն Խանդիկյան**

Նկարիչ՝ — **Կարեն Գրիգորյան**

Երաժշտական ձեւավորումը՝ — **Աշոտ Փափազյանի եւ Արմեն Խանդիկյանի**

Գլխավոր դերում՝ ՀՀ ժողովրդական արտիստ — **Արթուր Ութմազյան**

«Արամ Խաչատրյան» համերգասրահ

Հայաստանի պետական ֆիլհարմոնիան ներկայացնում է

28 հոկտեմբերի

«Եռաձայն պատարագ»

Պոեզիայի տոն՝ նվիրված

Համո Սահյանին, Հովհաննես Շիրազին, Պարույր Սեւակին

Մասնակցում են՝
Վլադիմիր Աբաջյանը, Ռաիսա Մկրտչյանը, Մանիկ Գրիգորյանը, Մարինա Հովհաննիսյանը, Ջիվան Սարգսյանը, Ռուբեն Սահակյանը, Սալբի Տառագջյանը, Թադեւոս Պասկեւիչյանը, Կարեն Միրզոյանը, Արուս Գուլանյանը, Սվետլանա Խանումյանը, «Հայ-Լառ» երկյակը:

Տոմսերը վաճառվում են ժամը 19:00-ին

«Բարի լույս»

(Ս. Ամասունու «Գեղունի Չթչյանի կյանքն ու ստեղծագործությունը» գրքի մասին)

Անցել է ավելի քան 35 տարի: Հանրապետության արվեստի վաստակավոր գործիչ, Երեւանի կոնսերվատորիայի պրոֆեսոր Գ. Չթչյանի անունը համընդհանուր ճանաչում է գտել, որի վկայությունը Երեւանում, Մոսկվայում, Բեյրութում, Բուլեում (Շվեյցարիա), Կիեւում, Լոնդոնում նրա ստեղծագործությունների բազմաթիվ հրատարակություններն են, «Մելոդիա» ֆիրմայում հեղինակային երկու ձայնապնակների, ինչպես նաեւ Մոսկվայում, Փարիզում, Ուրուգվայում, ԱՄՆ-ում առանձին ստեղծագործությունների թողարկումը:

Չթչյանի մի ամբողջ շարք ստեղծագործություններ՝ Ջայնի, Ջութակի եւ Դաշնամուրի կոնցերտները, «Ա. Խաչատրյանի հիշատակին» կամերային սիմֆոնիան, թավջութակի, շեփորի, ալտի, ուդի սոնատները, փողային գործիքների կվինտետները, «Հայկական հարթաքանդակները» եւ դաշնամուրի, շեփորի, քամանչայի, թառի համար գրված պիեսները, 9 վոկալ շարքերը (խոսք՝ Հ. Շիրազի, Ե. Չարենցի, Ս. Կապուտիկյանի, Պ. Սեւակի, Ա. Իսահակյանի, Վ. Դավթյանի, Հ. Սահյանի, Ս. Սաֆարյանի, արք. Ն. Պողարյանի), խմբերգային ստեղծագործությունները, այդ թվում՝ «Տարվա եղանակներ» կանտատը (խոսք՝ Ս. Խառազյանի, Սարմենի, Պ. Միքայելյանի), «Անհայտ զինվոր» եւ «Հայաստանի ծառը» պոեմները (խոսք՝ Ս. Մուրադյանի), «Աղոթքներ» եռապատկերը (ըստ Մուշեղ Իշխանի)՝ այս ամենը մտել է կատարողական եւ մանկավարժական երգացանկի մեջ, ըստ որում՝ ոչ միայն մեզ մոտ: Հարյուրից ավելի երգերի ու ռոմանսների, բազմաթիվ (ինչպես հայ կոմպոզիտորներից ոչ մեկի) մանկական ստեղծագործությունների հեղինակ Չթչյանի երաժշտությունը դարձել է ազգային երաժշտական մշակույթի անքակտելի մասը:

Վերջերս իր հոբելյանը նշած Գ. Չթչյանի ստեղծագործության հանդեպ հետաքրքրության եւս մեկ ցուցանիշ է երաժշտական-քննադատական եւ գիտական հրապարակումների ծավալը: Դրանք, ինչպես գրում էր Մ. Բերկոն, բացահայտել են Չթչյանի «նուրբ ճաշակը, խորաթափանցությունը, ոճի ամբողջականությունը»: Եվ, իհարկե, բոլոր հեղինակներն ընդգծում են կոմպոզիտորի քնարական շնորհի առանձնահատկությունը, նրա կանացի քնարականության եւ, ավելացնենք, կանացի հոգեընկալման նրբությունը, որոնք արտացոլում են միայն կնոջը ներհատուկ ներդաշնակ աշխարհընկալումը:

Եվ, այնուամենայնիվ, չնայած Չթչյանին վերաբերող հարուստ գրականությանը, նրա ստեղծագործության ամբողջական գիտական պատկերը չէր կերտված:

Այդ չափազանց պատասխանատու խնդիրն իր մենագրության մեջ լուծեց արվեստագիտության թեկնածու, Երեւանի կոնսերվատորիայի երաժշտության տեսության ամբիոնի պրոֆեսոր Սուսաննա Ամասունին: Վերջերս լույս տեսած իր գրքին նա ավանդական անվանում է տվել. «Գեղունի Չթչյանի կյանքն ու ստեղծագործությունը» (Երեւան, «Արճէշ», 2003 թ., ռուսերեն): Սակայն մենագրության ոչ ավանդական կառուցվածքը, որտեղ պրոֆեսիոնալի հմուտ ձեռքով նկարագրված են Չթչյանի կյանքը եւ ստեղծագործական գործունեությունը, գրքի վերջում ամփոփվում է տպավորիչ հինգ հավելվածներով (այստեղ խմբագրական մեծ աշխատանք է կատարել պրոֆ. Ա. Բուդաղյանը), որոնցում սպառիչ տեղեկատվություն է տրվում Գ. Չթչյանի բոլոր ստեղծագործությունների վերաբերյալ. դրանց կատարումները, հրատարակումները, ձայնագրությունները: Ապա հաջորդում են մատենագրությունը, կոմպոզիտորի հոդվածները, կյանքի ու գործունեության համառոտ ժամանակագրությունը, եւ վերջապես՝ հայերեն եւ անգլերեն ամփոփումները: Անկեղծորեն ասած, հայ կոմպոզիտորներից ոչ մեկը չունի իր գործունեության վերաբերյալ այդչափ մանրակրկիտ հավաքված տեղեկատվություն: Այնպես որ այս առումով գիրքը կարող է նմուշ ծառայել ապագա մենագրությունների համար:

Ի դեպ, Ս. Ամասունու մենագրության տիպարայնությունը նախ եւ առաջ դրա բուն տեքստի մեջ է: Առավելապես ազգային երաժշտական ժառանգության, այդ թվում Կոմիտասի ստեղծագործության տեսական իմաստավորման հարցերով զբաղվող հայ հայտնի երաժշտագետ, Առնո Բաբաջանյանին նվիրված (Երեւան, 1985 թ.) հիանալի, իրոք դասական դարձած գրքի հեղինակ Սուսաննա Ամասունին Չթչյանին վերաբերող իր մենագրության մեջ կրկին իրեն դրսեւորում է որպես խորաթափանց եւ բազմագիտակ հետազոտող: Կենտրոնանալով բացառապես հետազոտության գլխավոր նյութի՝ Չթչյանի ստեղծագործության վրա եւ համեմատական զուգահեռներ չանցկացնելով մյուս հայ կոմպոզիտորների ստեղծագործությունների հետ, Ամասունին այդուհանդերձ ընթերցողին զգալ է տալիս ժամանակի մթնոլորտը, ընդհանուր գեղագիտական իդեալների նշանակությունը: Եվ դա տեղի է ունենում ոչ թե Չթչյանին գործընկեր-կոմպոզիտորներին հակադրելու միջոցով, այլ Չթչյանի ոճի տարբերիչ, առանձնահատուկ գծերը տեսնելու Ամասունու մշտական ձգտման շնորհիվ:

Նրա ստեղծագործությանը նվիրված է գրքի երկրորդ՝ հիմնական գլուխը. առանձին քննվում են սիմֆոնիկ եւ կամերային-գործիքային ստեղծագործությունները, հեստվոկալային ժանրերն իրենց տարատեսակներով, վերջապես, մանուկների համար գրված երաժշտությունը: Չթչյանի ստեղծագործություններից շատերը քննվում են առաջին անգամ, իսկ մյուս հեղինակների գնահատականը եւ վերլուծական մեկնաբանությունն արդեն ստացած 50-70-ական թթ. ստեղծագործությունների հարցում Ամասունին իր ճշգրտումներն է անում: Դա վերաբերում է ձեւին, երաժշտական-արտահայտչական միջոցներին, ակկորդային եւ լադո-հարմոնիկ համակարգի մեկնաբանմանը:

Մեր կարծիքով, շատ հետաքրքրական ձեւով ընդգծված է Գ. Չթչյանի կողմից գործիքների յուրօրինակ ընկալումը (ափսոս, որ հատուկ ակնարկ չի նվիրված ժողովրդական գործիքների համար գրված ստեղծագործություններին), գործիքներ, որոնք կարող են երաժշտական խոսքը դարձնել խոստովանանքային, բողոքավոր կամ հռճվալի, տարբեր զուգերանգներում մարմնավորել շրջակա իրականությունը, պատկերել կյանքի իրական պատկերներ, կենցաղի տեսարաններ, խաղեր, պարեր կամ երեւակայության պատկերներ, եղերերգություն, համասվածություն եւ կրոնական ակնածություն: Եվ այս ամենն արվում է գործիքի միջոցով. սա իրոք հատկանշական փաստ է:

Իսկ որքան սեր եւ հարգանք է ներդնում Ամասունին Չթչյանի վոկալ ստեղծագործությունների վերլուծության մեջ: Նա պարզաբանում է գլխավոր, «թրթռուն» տողի նշանակությունը, որը երաժշտության հեղինակի համար մեկնակետային է ընտրված բանաստեղծի գործի իմաստավորման մեջ: Հայտնի է, որ վոկալ երաժշտություն դժվար է հորինել: Դժվար է նաեւ գրել դրա մասին, նույնիսկ եթե երաժշտության հեղինակը Չթչյանի նման փայլուն մելոդիստ է: Դժվարությունը ոչ թե երաժշտական նյութի նկարագրությունն է, այլ երաժշտության եւ խոսքի խաչաձեւման հայտնաբերումը, որի շնորհիվ բառը ճշմարտացվում է, այսինքն՝ ճշմարտություն է դառնում երաժշտության միջոցով:

Սուսաննա Ամասունին այդ գործընթացն իրականացնում է մեծ պրոֆեսիոնալիզմով, գտնելով յուրաքանչյուր վոկալ շարքի բնութագրերը եւ երաժշտության զարգացման առանձնահատկությունները: Այստեղ՝ վոկալ ոլորտում, Գ. Չթչյանը ներկայանում է ոչ միայն որպես հարուստ քնարական-բանաստեղծական աշխարհի արվեստագետ, այլեւ որպես վարպետ, որը ժառանգել է հայկական դասական ավանդույթները, այդ թվում՝ եկեղեցական երգեցողությունը:

ՍՎԵՏԼԱՆԱ ՍԱՐԳՍՅԱՆ,
Արվեստագիտության դոկտոր

Չորրորդ հաղթանակը եւ մոտ էր

Ռեպորտաժ Զանգեզուրի պղնձամոլիբդենային կոմբինատի եւ «Ավստրիական ավիաուղիների» աջակցությամբ

Բոսնիա-Հերցեգովինայի հետ մրցախաղից հետո հայ գրոսմայստերների տրամադրությունը բարձր չէր: Հանդիպումն ավարտվեց 2-2 հաշվով, բայց բոլոր հնարավորությունները կային հաղթելու շոշափելի առավելությամբ: Այն պարտիաներում, որոնցում մեր տղաները խաղում էին սեւերով (Դիզդարեւիչ-Արոնյան, Կուրայիցա-Լպուտյան) ոչ-ոքիները պայքարի տրամաբանական արդյունք էին, բայց սպիտակներով խաղացող Վահանյանն ու Մինասյանը մոտ էին հաղթանակին: Վահանյանն արտակարգ նուրբ խաղով մեծ առավելության հասավ Աթալիկի նկատմամբ, բայց վերջնախաղում արքայի մեկ անզգույշ քայլը բավական եղավ, որ սեւերը պաշտպանվեն: «Շատ ափսոս: Սա կարող էր լինել իմ լավագույն պարտիաներից մեկը», խաղից հետո ասաց Ռաֆայելը: Շատ տխրեց նաեւ Մինասյանը, որը Պրեդոեւիչի հետ մենամարտում մոտ էր իր առաջին հաղթանակին: Ավաղ, Արտաշեսը բաց թողեց վճռական առավելությունը:

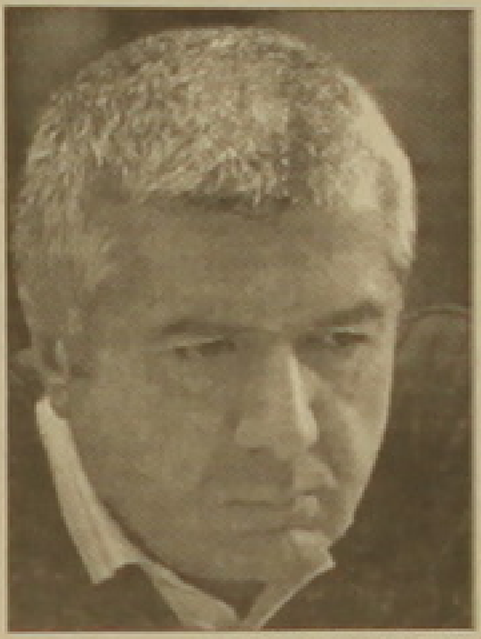

Ռաֆայել Վահանյան

Այսպիսով, երեք հաղթական մրցախաղերից հետո Հայաստանի հավաքականը գրանցեց առաջին ոչ-ոքին եւ 11,5 միավորով ընթանում է 6-րդ տեղում: Մեկնարկի համար միավորների քանակը վատ չէ, բայց երկու ուժեղ հավաքականներ՝ Ուկրաինան եւ Իսրայելը, սպասվածից շատ ավելի լավ են խաղում եւ, համապատասխանաբար 14,5 եւ 14 միավորներով առաջին ու երկրորդ հորիզոնականներում են: Զարմանալի խաղ են ցուցադրում հատկապես ուկրաինացիները: Երեք մրցախաղ 4-0 հաշվով շահելուց հետո նրանք հաղթեցին նաեւ ռուսաստանցիներին (2,5-1,5): Այժմ Ռուսաստանի, Ադրբեջանի եւ Սլովակիայի հավաքականները (վերջինիս առաջատարը մեր հայրենակից Սերգեյ Մովսիսյանն է) կեսական միավոր Հայաստանի պատվիրակներից ավելի ունեն:

Հինգերորդ տուրում հայ շախմատիստների մրցակիցն է մեզ հետ հավասար միավորներ ունեցող Հնդկաստանի հզոր հավաքականը, որի առաջատարն է իր վարկանիշով օլիմպիադայի ուժեղագույն մասնակիցը՝ հռչակավոր Վիշվանաթան Անանդը: Մեր թիվ 1 շախմատիստը՝ Վլադիմիր Հակոբյանը, երկուշաբթի երեկոյան Շվեյցարիայի Բրիսագո քաղաքից արդեն ժամանեց Մայորկա: Հայ գրոսմայստերը Բրիսագոյում մարտավկայի պարտականությունները կատարելով, բնականաբար, բավականին հոգնել էր, այդ իսկ պատճառով մարզիչ Նալբանդյանը եւ խաղընկերները Հակոբյանին Կալվիայում շունչ քաշելու ժամանակ տվեցին:

Կարեւոր այդ մրցախաղից առաջ Կալվիա ժամանեց նաեւ Հայաստանի շախմատի ֆեդերացիայի նախագահ, Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանը: Նա կհետեւի օլիմպիադայի ընթացքին եւ կմասնակցի ՖԻԴԵ-ի կոնգրեսի աշխատանքներին:

Հինգերորդ տուրում ուշադրության կենտրոնում կլինեն նաեւ Ուկրաինա-Իսրայել, Սլովակիա-Ռուսաստան մրցախաղերը:

Իսկ կանանց մրցումներում մեզ համար ամենակարեւորը, իհարկե, Հունաստան-Հայաստան հանդիպումն է: Նախորդին մեր շախմատիստուհիները դժվարին պայքարում 2-1 հաշվով պարտության մատնեցին Իսպանիայի երկրորդ հավաքականին: Դանիելյանը եւ Աղինյանը ոչ-ոքի խաղացին, իսկ Մկրտչյանը տարավ վճռական հաղթանակը:

Այս հաղթանակից հետո մեր շախմատիստուհիները 12 հնարավորից վաստակեցին 7,5 միավոր եւ փոքր-ինչ բարելավեցին դիրքերը, թեեւ, միեւնույն է, զբաղեցնում են մեր երկրի համար արդեն համեմատաբար համեստ 22-րդ տեղը: Աղյուսակը 11 միավորով գլխավորում են չինուհիները, նրանց 9,5-ական միավորով հաջորդում են Ռուսաստանի, Ուկրաինայի եւ Անգլիայի շախմատիստուհիները:

ԳԱԳԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ
Մայորկա

Մոստովոյը հանդես կգա Սաուդյան Արաբիայում

36-ամյա Ալեքսանդր Մոստովոյը մեկամյա պայմանագիր է կնքել Սաուդյան Արաբիայի «Ալ Հիլալ» ակումբի հետ: Ռուս ֆուտբոլիստը թիմում խաղալու ընթացքում տարեկան 800 հազար դոլար կստանա: Մինչ այդ ենթադրվում էր, որ Մոստովոյն էլ իր նախկին խաղընկերների՝ Վիկտոր Օնոպկոյի եւ Անդրեյ Կանչելսկիսի նման պայմանագիր կկնքի ՌԴ առաջնության մասնակից որեւէ թիմի հետ: Նրանով հետաքրքրվում էր Մոսկվայի «Դինամոն»: Դեռեւս գարնանը Մոստովոյը չերկարաձգեց իր պայմանագիրը իսպանական «Սելտայի» հետ եւ նոր թիմ էր փնտրում: Խոսակցություններ կային, որ նա կտեղափոխվի Իսպանիայի առաջնության նորեկ «Լեւանտե», սակայն գործարքը չկայացավ:

Ոմանց կարծիքով, եվրոպական թիմ չգտնելու պատճառը Եվրո-2004-ում Մոստովոյի եւ Յարցեւի միջեւ ծագած կոնֆլիկտն էր: Եվրոպայի առաջնության մեկնարկային տուրում պարտություն կրելուց հետո Մոստովոյը հարցազրույցում քննադատել էր Յարցեւի ընտրած խաղաոճը, որի հետեւանքով նա հեռացվել էր հավաքականից:

Սաուդյան Արաբիայի մայրաքաղաք Էր Ռիյադը ներկայացնող «Ալ Հիլալ» թիմը հանդես է գալիս Ֆահդ թագավորի անվան մարզադաշտում եւ երկրի առաջատար ակումբներից է, որի մի խումբ ֆուտբոլիստներ ազգային հավաքականի անդամներ են: Թիմի առանցքային խաղացողներից են նաեւ աֆրիկացի լեգեոներներ, Գամբիայի հավաքականի ֆուտբոլիստ Ջաթո Սիսեն եւ մալիացի Կանդիա Տրաորեն: Ընդհանրապես «Ալ Հիլալը» տարածաշրջանի տիտղոսակիր ակումբներից է: Երկու անգամ (1986 եւ 1998 թթ.) թիմը դարձել է Պարսից ծոցի գավաթի խաղարկության հաղթող, 9 անգամ նվաճել է երկրի գավաթը, նույնքան անգամ էլ ուժեղագույնն է ճանաչվել Սաուդյան Արաբիայում, ինչը ռեկորդային ցուցանիշ է: Վերջին անգամ «Ալ Հիլալը» երկրի չեմպիոնի կոչմանն է արժանացել 2001 թ., իսկ վերջին առաջնությունում թիմը նվաճել էր բրոնզե մեդալները:

«Լիդսը» խաղասրահ կկառուցի

Ֆինանսական ծանր կացության մեջ գտնվող «Լիդսն» իր վիճակը բարելավելու համար ստիպված է մարզադաշտի շրջակայքի 3 հա տարածությունը վաճառել խաղասրահների մեծ ցանց ունեցող կազմակերպությանը: Վերջինս մտադիր է այդ տարածքում հսկայածավալ շինարարություն ծավալել եւ խոշոր համալիր կառուցել: Այն կընդգրկի կազինո, հյուրանոց, մի քանի ռեստորաններ ու բարեր: Շինարարությունը կազմակերպությանը կարժենա 125 մլն ֆունտ ստեռլինգ: Նոր համալիրի շահագործմամբ լրացուցիչ 1000 աշխատատեղ կստեղծվի, բացի այդ «Լիդսին» մոտ 5 մլն ֆունտ ստեռլինգի եկամուտ կապահովի: Ըստ նախագծի, համալիրն իր հյուրընկալ դռները կբացի 2007 թ.:

Նորարար փորձառական արվեստի կենտրոն

Հոկտեմբերի 22-ից նոյեմբերի 5-ը կցուցադրվի
«19daralpian@21dar.npak.post.am»՝ հին բացիկների հավաքածուն
համադրողներ՝ Շանթ Պետրոսյան, Մկրտիչ Մաթեւոսյան
բացումը ժ. 17-ին
դիտման ժամերը՝ երկուշաբթի-ուրբաթ, 11:00-17:00,
շաբաթ, 11:00-15:00

«Այաքսը» հետաքրքրվում է Յունգբերգով

Հոլանդիայի չեմպիոն «Այաքսը» հնարավոր է մոտ ժամանակներս պայմանագիր կնքի շվեդական «Սունդսվալի» հարձակվող Կալե Յունգբերգի հետ: Շվեդիայի երիտասարդական հավաքականի 19-ամյա ֆուտբոլիստը հոլանդացիների կազմում կարող է հայտնվել ձմռանը, երբ Եվրոպայում կբացվի տրանսֆերային շրջանը:

Բացի «Այաքսից», Յունգբերգով հետաքրքրվում է նաեւ Լոնդոնի «Չելսին»: Շվեդ ֆուտբոլիստն իրեն հիանալի է դրսեւորում երկրի առաջնությունում՝ 10 խաղում խփելով 6 գնդակ: Հետաքրքրական է, որ Յունգբերգը ծնվել է Եթովպիայի մայրաքաղաք Ադիս Աբեբայում, այնուհետեւ նրան որդեգրել է շվեդական ընտանիքներից մեկը:

Ամերիկացի գեղասահորդներին պարգեւավճարներ են խոստացված

ԱՄՆ-ի գեղասահքի ֆեդերացիան հաստատել է դրամական պարգեւատրումների չափը: Այն մարզիկները, որոնք հաջորդ տարվա 11 մրցաշարերից որեւէ մեկում կարժանանան ոսկե մեդալի, կպարգեւատրվեն 35 հազար դոլարով: Արծաթե մեդալի արժանանալու դեպքում պարգեւավճարը կկազմի 25 հազար դոլար, իսկ բրոնզե մեդալը «կարժենա» 15 հազար դոլար: ԱՄՆ-ի գեղասահքի ֆեդերացիայի նախագահ Չակ Ֆոստերը նշել է, որ ինքը գեղասահորդներին խրախուսելու նոր միջոցներ է կիրառում: Ըստ նրա, հաջողության հասած մարզիկներն արժանի են նման խրախուսանքի: Տեղեկացնենք, որ գեղասահքի աշխարհի հերթական առաջնությունը տեղի կունենա 2005 թ. մարտի 14-20-ը:

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՄՐՑԱՇԱՐ

Ցավալի պարտություն

Երեկ ֆուտբոլի Հայաստանի մինչեւ 17 տարեկանների պատանեկան հավաքականը Հոլանդիայում Եվրոպայի առաջնության ընտրական 9-րդ խմբի մրցաշարի անդրանիկ տուրում ուժերը չափեց Թուրքիայի իր հասակակիցների հետ: Ինչպես տեղեկացանք ՀՖՖ մամուլի քարտուղարությունից, ՀՀ հավաքականը պարտվել է 1-2 հաշվով: Հաշիվը 11 մ հարվածով բացել են թուրքերը, այնուհետեւ Ալեքսանդր Խաչատրյանը վերականգնել է հավասարակշռությունը: Սակայն, ցավոք, վերջին րոպեներին թուրք ֆուտբոլիստներին հաջողվել է խփել հաղթական գնդակը: Հոլանդիա-Ուելս խաղում հաշիվը չի բացվել:

Վաղը Հայաստանի հավաքականը կմրցի տանտերերի, իսկ երկու օր անց ուժերը կչափի Ուելսի ընտրանու հետ: Հիշեցնենք, որ հաջորդ փուլ դուրս կգան 1-2-րդ տեղերը զբաղեցրած թիմերը:

Կասանոն Տոտիի չափ աշխատավարձ է պահանջում

Իտալական «Ռոմայի» ղեկավարությունը սկսել է բանակցությունները թիմի հարձակվող Անտոնիո Կասանոյի գործակալի հետ պայմանագրի երկարաձգման հարցով: Կասանոն ղեկավարությունից պահանջում է 3,5 մլն ֆունտ ստեռլինգ տարեկան աշխատավարձ, այնքան, որքան որ այժմ ստանում է թիմի ավագ Ֆրանչեսկո Տոտին: Սկզբունքորեն ակումբի ղեկավարությունը դեմ չէ Կասանոյի պահանջին, սակայն մի պայմանով, որ նրա հետ նոր պայմանագիր կնքվի մինչեւ 2009 թ.:

Կրամնիկը հիանալի օգտագործեց վերջին հնարավորությունը

Շվեյցարական Բրիսագո քաղաքում ավարտվեց շախմատի աշխարհի առաջնության կիսաեզրափակիչ առաջին մրցախաղը դասական շախմատի վարկածով աշխարհի ներկայիս չեմպիոն Վլադիմիր Կրամնիկի եւ Պետեր Լեկոյի միջեւ: Ավարտական տուրից առաջ հունգարացի գրոսմայստերը մրցամարտը շահում էր 7-6 հաշվով: Ելնելով մրցամարտի ընթացքից եւ նախորդ պարտիաներում գրանցված ոչ-ոքիների առատությունից, մասնագետներից շատերը չէին հավատում, որ Կրամնիկին կհաջողվի փրկել մրցախաղը: Վերջինս 13 պարտիաներում միայն մեկ հաղթանակ էր տոնել, այն էլ մեկնարկային տուրում: Սակայն ի պատիվ ռուսաստանցի շախմատիստի, Կրամնիկին հաջողվեց ավարտական տուրում հաղթել մրցակցին եւ պահպանել իր տիտղոսը: Այդ կոչմանը Կրամնիկն արժանացել էր 2000 թ.՝ Լոնդոնում հաղթելով Գարի Կասպարովին: Ավարտական պարտիայում Կրամնիկին միմիայն հաղթանակ էր անհրաժեշտ եւ նա իր համառության շնորհիվ հասավ դրան: Դրան նպաստեց նաեւ հունգարացի գրոսմայստերի անվստահ խաղը սպիտակ խաղաքարերով: Այդ պարտիայում Լեկոն մի քանի սխալներ թույլ տվեց, որի շնորհիվ Կրամնիկն արդեն 30-րդ քայլում զգալի առավելության հասավ: Լեկոն փորձեց պաշտպանվել, բայց ապարդյուն: 41-րդ քայլին Կրամնիկը Լեկոյին մատ հայտարարեց:

Այսպիսով, մրցամարտն ավարտվեց ոչ-ոքի (7-7), իսկ մրցակարգի համաձայն նման դեպքերում չեմպիոնը պահպանում է իր տիտղոսը: Բացի այդ, Կրամնիկն իրավունք ստացավ աշխարհի բացարձակ չեմպիոնի տիտղոսի համար հանդիպելու Կասպարով-Կասիմջանով զույգի հաղթողի հետ: Այդ մրցամարտն անցկացվելու է 2005 թ. հունվարին Դուբայում: Հիշեցնենք, որ Կասպարովը պետք է մրցեր Ռուսլան Պոնոմարյովի հետ, սակայն վերջինս հրաժարվեց մրցախաղից, եւ այդ իրավունքը տրվեց ՖԻԴԵ-ի վարկածով աշխարհի ներկայիս չեմպիոն Ռուստամ Կասիմջանովին: Եվս մեկ ուշագրավ փաստ: Կրամնիկը կրկնեց Լասկերի եւ Կասպարովի յուրօրինակ նվաճումը, որոնց հաջողվել էր պահպանել իրենց տիտղոսը՝ ավարտական տուրում հաղթելով մրցակցին:

Նալբանդյանը լավագույն տասնյակում է

Թենիսիստների ընկերակցությունը հրապարակել է դասակարգման հերթական ցուցակը: Այն գլխավորում է շվեյցարացի թենիսիստ Ռոժե Ֆեդերերը, որն իր համար արդեն ապահովել է տարվա լավագույն թենիսիստի տիտղոսը: Նա մրցակիցների նկատմամբ մեծ առավելությամբ գլխավորում է ցուցակը (1117 միավոր): 2-րդ տեղում ընթացող Էնդի Ռոդիկը վաստակել է 656 միավոր: Լավագույն տասնյակը եզրափակում է արգենտինահայ Դավիթ Նալբանդյանը՝ 285 միավոր: Տասնյակում տեղ են զբաղեցրել նաեւ Լեյթոն Հյուիթը՝ 613, Կառլոս Մոյան՝ 484, Գիլերմո Կորիան՝ 480, Թիմ Հենմանը՝ 432, Գաստոն Գաուդիոն՝ 383, Մարատ Սաֆինը՝ 365 եւ Անդրե Աղասին՝ 348:

«Ֆուլհեմին» մտահոգում է դարպասապահի հարցը

Լոնդոնի «Ֆուլհեմը» նոր դարպասապահ է փնտրում: Թիմի ներկայիս դարպասապահ, Հոլանդիայի հավաքականի դարպասապահ Էդվին վան դեր Սարը, որի հետ պայմանագրի ժամկետը լրանում է հաջորդ տարվա ամռանը, մտադիր չէ այն երկարաձգել: Իսկ որպեսզի Սարի համար «Ֆուլհեմը» որոշակի գումար ստանա, ապա անհրաժեշտ կլինի նրան տրանսֆերի հանել ձմռանը: Թիմի գլխավոր մարզիչ Քրիս Կոուլմենը նշել է, որ Սարին նոր պայմանագիր է առաջարկել, սակայն վերջինս հրաժարվել է այն ստորագրելուց: Ամենայն հավանականությամբ, Սարը կվերադառնա Հոլանդիա, իսկ «Ֆուլհեմին» հարկ կլինի նոր դարպասապահ որոնել:

Սպառնալիքների տակ մարզիչը հրաժարական տվեց

Արգենտինական «Ռասինգի» գլխավոր մարզիչ, 1978 թ. աշխարհի չեմպիոն, նախկին դարպասապահ Ուբալդո Ֆիլոլը ստիպված էր հրաժարական տալ, քանի որ թիմի երկրպագուները սպառնացել էին նրա կյանքին: Նա անհայտ անձանցից երկտող էր ստացել, որում ասվում էր, որ եթե մարզիչը հրաժարական չտա, ապա կսպանեն:

«Ռասինգն» առաջնությունում չափազանց անհաջող է հանդես գալիս: Վերջին 7 հանդիպումներում թիմը հաղթանակ չի տոնել: Ճիշտ է, առաջնության մեկնարկը շատ հաջող էր «Ռասինգի» համար, որը 3 անընդմեջ հաղթանակ էր տարել: Սակայն այնուհետեւ թիմին սկսեցին անհաջողությունները հետապնդել, եւ «Ռասինգը» ներկայումս 20 թիմերի մեջ 15-րդ տեղում է:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Եթե Ձեր նախահայրերը ապահովագրված են Օսմանյան Կայսրության մեջ՝ 90 տարվա Ձեր մոռացված ավանդները կրկին երևան կգան

Իմանալու և ձեր հատուցումը ստանալու համար դիմեք
www.armenianinsurancesettlement.com
Դիմումները պետք է առաքվեն մինչև փետրվար 28. 2005թ.

ԲԱՑ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆՅԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂԸ (ԲՀԻՕՀ)

«Քաղաքացիական հասարակություն» ծրագրի շրջանակներում ***հայտարարում է դրամաշնորհի մրցույթ***, ուղղված կրթության, առողջապահության, բնապահպանության եւ տեղական ինքնակառավարման ոլորտներում քաղաքականության մշակմանը: Մրցույթն ուղղված է քաղաքականության մշակման հանրային կենտրոնների (policy think tanks) գործունեության զարգացմանը եւ նպատակ ունի բարձրացնել վերջիններիս դերակատարությունը նշված ոլորտներում առկա խնդիրների լուծման գործում լայն հանրությանը մասնակից դարձնելու, դրա համար առավել նպաստավոր միջավայրի ստեղծման հարցում: Ներկայացվող ծրագրերը պետք է նախատեսեն ինչպես տվյալ բնագավառում առկա հայաստանյան փորձի, այնպես էլ միջազգային առաջավոր փորձի ուսումնասիրություն՝ վերջինիս հնարավոր կիրառման կամ ադապտացիայի նպատակով: Ներկայացվող ծրագրերը պետք է նախատեսեն համագործակցություն տվյալ բնագավառում գործող տարբեր կառույցների միջեւ:

Մրցույթին հայտ կարող են ներկայացնել տվյալ բնագավառում քաղաքականության մշակման փորձառություն ունեցող հասարակական կազմակերպությունները: Ներկայացվող ծրագրի բյուջեն չպետք է գերազանցի ԱՄՆ 5000 դոլարը:

Ծրագրերը, տպագիր, իսկ ցանկալի է նաեւ էլեկտրոնային տեսքով, անհրաժեշտ է ներկայացնել ԲՀԻՕՀ-ի հայաստանյան մասնաճյուղի գրասենյակ մինչեւ 2004 թ. նոյեմբերի 19-ը ներառյալ: Դիմումի ձեւ եւ հավելյալ տեղեկություններ ստանալու համար դիմել հետեւյալ հասցեով՝

Երեւան, 375010, Պուշկինի 1, բն. 2,
Հեռ. 542-119, 541-719, 543-901
Էլ. փ.՝ ***samvel@osi.am;*** կամ այցելել՝ ***http://www.osi.am***

«Պրես-Ասսաշե»

ընկերությունն անցկացնում է **2005 թ.** առաջին կիսամյակի ՀՀ, ՌԴ եւ ԱՊՀ այլ երկրներում հրատարակվող թերթերի, ամսագրերի եւ այլ պարբերականների **բաժանորդագրություն**: Հրավիրում ենք համագործակցության: Ընկերության բազմամյա աշխատանքային փորձ ունեցող աշխատակիցները երաշխավորում են բարձրակարգ սպասարկում: Բաժանորդագրությունը կարող եք ձեւակերպել ընկերության գրասենյակում:

Մարշալ Բաղրամյան պող. 45–10 հասցեով:
Հեռ.՝ 270–222, հեռ-ֆաքս՝ 278–255:

PROF AL LLC

«ՊՐՈՖ ԱԼ» ՍՊԸ-Ն ԱՌԱՋԱՐԿՈՒՄ Է ՍԵՓԱԿԱՆ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ

ՓՐՓՐԱՊԼԱՍՏ

(պենոպլաստ)

ՑԱՆԿԱՑԱԾ ՉԱՓԵՐԻ ԽՏՈՒԹՅԱՆ ՔԱՆԱԿՈՒԹՅԱՆ

մանրամասներն

հեռ. /374 1/ 398 711, 544 296

ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆԸ ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ Է ԱՃՈՒՐԴԻ

ԱՃՈՒՐԴԻ են հանվում ամերիկյան կահույք, էլեկտրասարքեր, մեքենաներ եւ գեներատորներ (միաֆազ եւ եռաֆազ): Աճուրդային վաճառքը կկայանա ***հոկտեմբերի 23-ին եւ 24-ին ժամը 10:00-ից մինչեւ 16:00*** կամ էլ մինչեւ ապրանքների ամբողջական իրացումը ԱՄՆ դեսպանատան Արարատյան 90 հասցեում գտնվող պահեստում (մուտքը Շահումյան փողոցի կողմից, որը հայտնի նաեւ որպես Շահվերդյան փողոց): Ապրանքը զննելու համար կարող եք գալ ուրբաթ օրը, հոկտեմբերի 22-ին ժամը 16:00-ից մինչեւ 20:00: Եկեք, տեսեք, գրանցվեք, իսկ շաբաթ եւ կիրակի օրերին համեցեք գնումներ կատարելու: Ապրանքները վաճառվելու են այնպես, ինչպես կան (***ԱՄՆ դեսպանատունը վաճառքի հանված ապրանքների որակի վերաբերյալ երաշխիքներ չի տրամադրում):*** Տեղում կվաճառվեն զովացուցիչ ըմպելիքներ ու ուտեստներ:

Այն ֆիզիկական անձինք, ովքեր մաքսային վճարումներից զերծ գնումներ կատարելու իրավունք չունեն, պարտավոր են ապրանքը գնելուց հետո ՀՀ համապատասխան մարմինների հետ կարգավորել հարկային եւ մաքսային վճարումների հետ կապված հարցերը:

Ուշադրություն. կիրառվելու է աճուրդային վաճառքի նոր ձեւ, որը թույլ կտա գնել միայն մի բան: Եթե ուզում եք գնել մեկ հատ աթոռ, ապա ԳՆԵՔ ՄԻԱՅՆ ՄԵԿ ԱԹՈՌ: Եթե ուզում եք գնել մեկ հատ սառնարան, ապա ԳՆԵՔ ՄԻԱՅՆ ՄԵԿ ՍԱՌՆԱՐԱՆ: Այս աճուրդը մեծածախ վաճառք չէ:

Մանրամասն տեղեկությունների համար կարող եք զանգահարել ԱՄՆ դեսպանատուն Ռոբերտ Քրոմին, Սվետլանա Հարթին կամ Արտաշես Ցոմոյանին հետեւյալ հեռախոսահամարներով. **527001, 524840, 524872:**

A STAR ALLIANCE MEMBER

Կուտակեք մղոններ "Miles & More" ծրագրով

սկսած՝ $ **559*** Վիեննա եւ եվրոպական այլ քաղաքներ

սկսած՝ $ **859*** Միացյալ Նահանգներ

սկսած՝ $ **899*** Կանադա

սկսած՝ $ **1549*** Ավստրալիա

* Համաձայնեցված դրամով, հարկերն ու տուրքերը ներառված չեն, գործում են հատուկ պայմաններ.

Ուղեւորների առավել ճկուն տեղափոխության համար «Ավստրիական ավիաուղիներն» այժմ առաջարկում է շաբաթական իր 5-րդ թռիչքը:
Նոյեմբերի 1-ից սկսած Դուք կարող եք Երեւանից Վիեննա ուղեւորվել շաբաթվա բոլոր օրերին՝ բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերից:
Այսուհետեւ Դուք կարող եք Երեւանից 559 դոլարով մեկնել Վիեննա եւ անվճար շարունակել ուղեւորությունը եվրոպական 12 այլ քաղաքներ՝ Փարիզ, Լոնդոն, Ամստերդամ, Ֆրանկֆուրտ, Պրահա եւ այլուր:
Եվրոպայում ամենաարագ եւ հարմար փոխադրման կենտրոնը՝ Վիեննայի օդանավակայանը հանդիսանում է Ձեր առաջին դարպասը դեպի եվրոպական այլ վայրեր, Հյուսիսային Ամերիկա, Ասիա եւ Ավստրալիա, միացնելով Ձեզ ավելի քան 130 քաղաքների հետ:
Վայելեք ավստրիական հօյակավոր հյուրընկալությունը եւ բիզնես կարգում մեր մրցանակակիր ծառայությունները թռիչքի ողջ ընթացքում:

Հավելյալ տեղեկությունների համար դիմել մեր գրասենյակ՝
www.austrianairlines.am, ☎ 51 22 01 կամ Ձեր նախընտրած ավիագործակալությանը:

VIE Vienna International Airport
EUROPE'S BEST ADDRESS

Austrian

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-24-83

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիւ՝ 65, դասիչ՝ 69150 Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրուած է տպագրութեան՝ 19.10.2004 Գինը՝ 100 դրամ